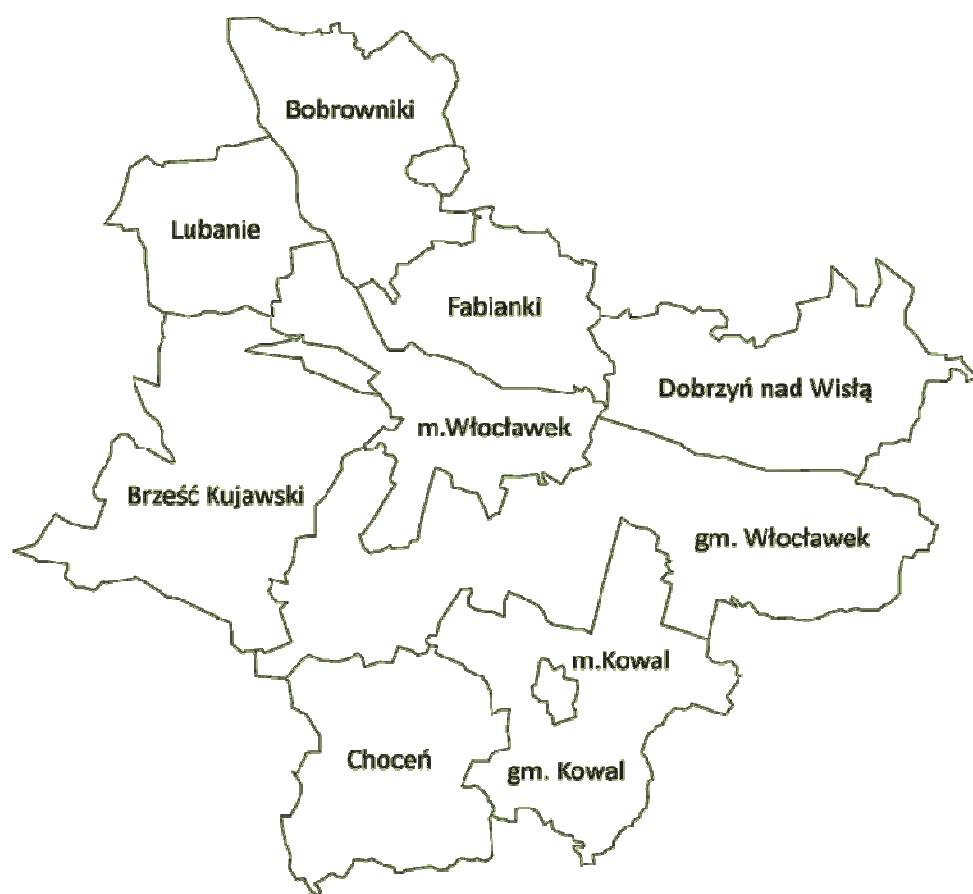

2020+

Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie

Spis treści

I.	METODOLOGIA.....	3
II.	INFORMACJE NA TEMAT SPÓJNOŚCI Z WOJEWÓDZKIMI, KRAJOWYMI I UNIJNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI ORAZ PLANISTYCZNYMI.....	4
III.	OBSZAR WSPARCIA STRATEGII	18
IV.	SYNTETYCZNA DIAGNOZA OBSZARU WSPARCIA	20
V.	TERYTORYALNY WYMIAR WSPARCIA.....	29
VI.	CELE ROZWOJOWE.....	36
VII.	PRIORYTETY INWESTYCYJNE	42
VIII.	TRYB I ZASADY NABORU PROJEKTÓW	48
IX.	LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI ORAZ INSTRUMENTY REALIZACJI	50
X.	WSKAŹNIKI DO OSIĄGNIĘCIA.....	62
XI.	PLANY GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ, PLAN MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ ORAZ KPOŚK64	
XII.	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	65
XIII.	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA.....	66
	SPIS TABEL.....	68
	SPIS RYSUNKÓW	68

I. Metodologia

Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie stanowi modyfikację dokumentu *Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Włocławka na lata 2014-2020*, przeprowadzoną według wytycznych zawartych w Uchwale Nr 5/136/15 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia „Zasad przygotowania Strategii dla miast regionalnych i miasta subregionalnego oraz obszaru powiązanego z nimi funkcjonalnie”.

Dokument „*Strategii rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka na lata 2014-2020*” powstał w ramach realizacji projektu pn. „Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka oraz wsparcie ich rozwoju poprzez przygotowanie dokumentów planistyczno-strategicznych”, dofinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt był realizowany przez Gminę Miasto Włocławek w partnerstwie z gminami: Brześć Kujawski, Lubanie, Włocławek, Fabianki oraz Bobrowniki. W ramach projektu powstały następujące opracowania:

- „Delimitacja obszaru funkcjonalnego miasta Włocławek”,
- „Strategia rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka na lata 2014-2020”, (część I- Diagnoza, część II – Kierunki rozwoju)
- „Analiza rynku pracy miasta Włocławek i jego obszaru funkcjonalnego oraz branże przyszłości w rozwoju miasta”,
- „Studium komunikacyjne dla miasta Włocławka i jego obszaru funkcjonalnego”(część I - Diagnoza, część II – Kierunki rozwoju).

Powstałe w wyniku prac dokumenty zostały wykorzystane przy realizacji niniejszej *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*.

Ponadto, budując dokument *Strategii OSI Włocławka* wraz z *Diagnozą OSI Włocławka* korzystano głównie z następujących opracowań:

- Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Włocławek, 2013r.
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego miasta Włocławek,
- Pięcioletnia ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za lata 2009-2013
- Ocena jakości powietrza i zaobserwowanych jego zmian w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla strefy miasto Włocławek za rok 2014

W ramach przeprowadzonych prac badawczych przy realizacji projektu „Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka oraz wsparcie ich rozwoju poprzez przygotowanie dokumentów planistyczno-strategicznych” wykorzystany został zróżnicowany zestaw metod badawczych, w tym metody bezpośrednio angażujące do procesu badawczego mieszkańców OSI Włocławka. Bezpośrednie zaangażowanie mieszkańców w trakcie realizacji prac diagnostycznych pozwoliło na uspołecznienie procesu badawczego. Dokument *Strategii rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych Włocławka na lata 2014-2020* był poddany szeregowi konsultacji społecznych, w tym przeprowadzonych w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Uspołecznienie *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie* nastąpiło poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych założeń projektu finalnego dokumentu, do których zaproszeni zostali: przedstawiciele

gmin OSI Włocławka, lokalni liderzy życia społeczno – gospodarczego obszaru, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, partnerzy społeczni oraz gospodarczy, w tym reprezentanci: instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz związków wyznaniowych.

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w następujących formach:

- za pośrednictwem platformy internetowej w ciągu 21 dni, jako badanie opinii mieszkańców poprzez publikację przedmiotu konsultacji - projektu dokumentu *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*, który wraz z kartą konsultacyjną umieszczony został na stronie internetowej wszystkich urzędów gmin OSI Włocławek,
- w ramach bezpośredniego kontaktu z zespołem projektowym *Strategii* w siedzibie Urzędu Miasta Włocławek, Zielony Rynek 11/ 13 w ciągu 21 dni z możliwością zgłoszenia uwag i wniosków poprzez wypełnienia karty konsultacyjnej w formie pisemnej,
- wersja papierowa projektu dokumentu *Strategii* została udostępniona do wglądu w siedzibach wszystkich urzędów gmin OSI, w godzinach pracy jednostek,
- informacja została przedłożona radnym rad miast i gmin obszaru OSI Włocławka,
- dialog społeczny, czyli debata publiczna w siedzibie Urzędu Miasta Włocławek, Zielony Rynek 11/13.

Informacje o rozpoczęciu procesu konsultacji społecznych zostały zamieszczone w prasie lokalnej, na lokalnych portalach internetowych, na stronach internetowych gmin OSI Włocławek oraz na tablicach informacyjnych w urzędach tych gmin.

Raport z przebiegu procesu konsultacji zawiera analizę uwag i wniosków do projektu *Strategii* złożonych podczas trwania konsultacji społecznych w formie tabelarycznej oraz podsumowania.

II. Informacje na temat spójności z wojewódzkimi, krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi

Analiza spójności dokonana została w oparciu o dokumenty poziomu ponadlokalnego i lokalnego. W pierwszym przypadku analizie podlegał stopień powiązania *Strategii OSI Włocławka* z dokumentami unijnymi, krajowymi i regionalnymi, w celu stwierdzenia, czy realizacja *Strategii OSI Włocławka* wpisywać się będzie w ustalenia ponadlokalne. W drugim przypadku, analiza dotyczy stopnia w jakim założenia poszczególnych dokumentów lokalnych wpisują się i tym samym wzmacniają stopień realizacji *Strategii OSI Włocławka*.

W wyniku analizy stwierdza się, że *Strategia OSI Włocławka* jest zgodna z następującymi dokumentami:

Strategia Europa 2020

Spójność *Strategii OSI Włocławka* ze *Strategią Europa 2020* została stwierdzona co najmniej w trzech jej celach: *Zatrudnienie, Edukacja, Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym*. W realizację powyższych celów wpisują się poszczególne priorytety inwestycyjne *Strategii OSI Włocławka* zawarte w celach rozwojowych: 1. Aktywizacja gospodarcza, 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

W *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* przyjętej uchwałą Rady Ministrów w grudniu 2011 r. Włocławek ujęty został jako ośrodek regionalny. Za ośrodek regionalny uznano miasta pełniące ważne role administracyjne, gospodarcze i społeczne, koncentrujące niektóre funkcje metropolitalne o skali oddziaływania znacznie mniejszej (przeważnie regionalnej) niż ośrodki metropolitalne. Odgrywają one podstawową rolę w życiu gospodarczym, społecznym i administracyjnym poszczególnych regionów, a niektóre z nich dzięki specjalizacji, oddziałują bezpośrednio na rozwój kraju. Wskazano, iż wokół tych miast następuje suburbanizacja i przenoszenie funkcji gospodarczych do stref zewnętrznych co tworzy obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego.

Zasadniczą płaszczyzną spójności *Strategii OSI Włocławka z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* jest działanie 1.3. Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich, rozumianych jako *spójne pod względem przestrzennym strefy oddziaływania miast, które charakteryzują się istnieniem wzajemnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, będących efektem (odbiciem) zachodzących interakcji i zjawisk*. *Strategia OSI Włocławka* wpisuje się w powyższe zadanie w całości, poprzez powiązanie jej wizji z przytoczonym działaniem *Koncepcji*. Wdrożenie *Strategii OSI Włocławka* ma na celu osiągnięcie spójności w ramach OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie poprzez realizację zharmonizowanych działań wynikających ze wspólnego dokumentu strategicznego.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Spójność *Strategii OSI Włocławka z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju* została stwierdzona względem dwóch jej obszarów:

1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki
2. Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów

W ramach pierwszego z powyższych obszarów przewidziane zostały cele zakładające poprawę dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki (cel 3), wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (cel 4) oraz rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate” (cel 6). W cele te wpisują się cele operacyjne i programy przewidziane w *Strategii OSI Włocławka* w ramach celów rozwojowych 1. Aktywizacja gospodarcza, 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz 5. Podniesienie poziomu jakości życia. Wspólne dla obydwu dokumentów jest oparcie rozwoju z jednej strony na wsparciu rozwojowym przedsiębiorców oraz z drugiej strony na rozwoju kapitału ludzkiego poprzez wzrost dopasowania szkolnictwa i edukacji do potrzeb rynku pracy oraz aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepracujących, niepełnosprawnych oraz starszych.

W ramach pierwszego obszaru założone zostało również zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska (cel 7), z czym powiązany jest cel rozwojowy 3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego.

W ramach drugiego obszaru - *Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów*, wskazane zostały cele zakładające wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (cel 8) oraz zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego (cel 9). Wsparcie rozwoju biegunów wzrostu oraz zwiększenie stopnia dyfuzji

założone w ramach pierwszego z powyższych celów w skali OSI Włocławka będzie realizowane za pośrednictwem celu rozwojowego 1. Aktywizacja gospodarcza. Spójność względem drugiego z powyższych celów zapewniona została poprzez cel rozwojowy 4. Wzrost spójności komunikacyjnej - realizacja działań wynikających z tego celu wpłynie pozytywnie zarówno na wzrost dostępności OSI Włocławka w wymiarze lokalnym jak i w wymiarze regionalnym oraz ogólnokrajowy.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Spójność *Strategii OSI Włocławka* względem *Strategii Rozwoju Kraju 2020* jest widoczna względem jej dwóch obszarów strategicznych:

1. Konkurencyjna gospodarka
2. Spójność społeczna i terytorialna

W ramach pierwszego z powyższych obszarów założony został m.in. wzrost wydajności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego, bezpieczeństwo energetyczne i środowisko oraz zwiększenie efektywności transportu. W realizację powyższych celów wpisują się poszczególne priorytety inwestycyjne *Strategii OSI Włocławka* zawarte w celach rozwojowych 1. Aktywizacja gospodarcza, 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego, 3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego, 4. Wzrost spójności komunikacyjnej.

Drugi z wymienionych obszarów strategicznych – Spójność społeczna i terytorialna, za cel stawia integrację społeczną oraz zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. Osiągnięciu integracji społecznej w wymiarze OSI Włocławka sprzyjać będzie założony w *Strategii OSI Włocławka* cel rozwojowy 5. Podniesienie poziomu jakości życia.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 przewiduje również wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integrację przestrzenną dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Realizacja *Strategii OSI Włocławka* przyczyni się do osiągnięcia powyższego celu poprzez integrację działań strategicznych w ramach OSI Włocławka.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Strategia OSI Włocławka wpisuje się w założenia *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie*(KSRR) w zakresie dwóch celów:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych

W ramach pierwszego celu, wśród zakładanych kierunków działań znalazło się m.in. tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi oraz budowa podstaw konkurencyjności województw. Zbieżność *Strategii OSI Włocławka* z wymienionymi kierunkami obejmuje *de facto* całość dokumentu. Założone zostało zarówno rozprzestrzenienie procesów rozwojowych w ramach OSI Włocławka jak i budowa podstaw konkurencyjności w oparciu o ustabilizowaną sytuację na rynku pracy wynikającą z rozwoju przedsiębiorczości oraz wzrostu poziomu kadr i poziomu jakości życia.

Powiązanie *Strategii OSI Włocławka* z drugim celem *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie* dotyczy przede wszystkim założonej w nim restrukturyzacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Restrukturyzacja i rewitalizacja w KSRR rozumiane są jako działania w odniesieniu do sfery społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej. Uwzględniając to, należy uznać, że realizacja

poszczególnych celów *Strategii OSI Włocławka* jest powiązana z budowaniem spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych w kontekście Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Spójność *Strategii OSI Włocławka* z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego* widoczna jest względem dwóch celów szczegółowych:

- ***Cel 1. Zwiększanie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym.***

W realizację powyższego celu wpisują się priorytety inwestycyjne zawarte przede wszystkim w celach rozwojowych *Strategii OSI Włocławka* takich jak:

- Aktywizacja gospodarcza
  - Poprawa jakości środowiska przyrodniczego
  - Wzrost spójności komunikacyjnej
  - Podniesienie poziomu jakości życia
- ***Cel 3. Modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnana w następstwie rozwoju miast średnich (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław), a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.***

W realizację powyższego celu wpisują się priorytety inwestycyjne zawarte przede wszystkim w celach rozwojowych *Strategii OSI Włocławka* takich jak:

- Aktywizacja gospodarcza
- Poprawa jakości środowiska przyrodniczego
- Wzrost spójności komunikacyjnej

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Powiązanie *Strategii OSI Włocławka* z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (RIS) jest widoczne w ramach celów operacyjnych powyższego dokumentu oraz wyznaczonych inteligentnych specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego.

W RIS WK-P 2014-2020 zostały wyznaczone trzy cele strategiczne

- I. Ukształtowanie innowacyjnych i kreatywnych postaw społeczności regionu,
- II. Ukształtowanie sektora nauki jako zaplecza innowacyjnej gospodarki,
- III. Ukształtowanie regionalnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności.

W realizację powyższych celów wpisują się następujące cele rozwojowe *Strategii OSI Włocławka*:

1. Aktywizacja gospodarcza
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.

Cele te zakładają zarówno rozwój gospodarczy jak również rozwój szkolnictwa, w tym szkolnictwa wyższego, jak i kształcenia ustawicznego oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb regionalnej gospodarki.

Powiązanie *Strategii OSI Włocławka* z RIS widoczne jest również w płaszczyźnie wyznaczonych inteligentnych specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego, w które czytelnie wpisują się cztery z pięciu branż przyszłości OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie.

Tabela 1. Spójność branż przyszłości

Branża przyszłości OSI Włocławka	Inteligentna specjalizacja woj. kujawsko-pomorskiego
Przetwórstwo chemiczne i metalowe	Narzędzia, formy wtryskowe, wyroby z tworzyw sztucznych Motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa
Transport i logistyka	Transport, logistyka, handel – szlaki wodne i lądowe
Produkcja i przetwórstwo spożywcze	Najlepsza bezpieczna żywność – przetwórstwo, nawozy i opakowania
Zrównoważona turystyka	Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna Dziedzictwo kulturowe, sztuka, przemysły kreatywne

Źródło: opracowanie własne

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020– Plan Modernizacji 2020+

Zgodność programów *Strategii OSI Włocławka* z kierunkami działań *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Planem Modernizacji 2020+* jest znacząca. Wszystkie priorytety inwestycyjne *Strategii OSI Włocławka* wpisują się w założenia dokumentu regionalnego, przez co stwierdza się, że wdrażanie *Strategii OSI Włocławka* stanowić będzie istotny wkład w realizację *Strategii rozwoju województwa*.

Tabela 2. Analiza spójności *Strategii OSI Włocławka* z kierunkami działań *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Planu Modernizacji 2020+*

	Cele <i>Strategii OSI Włocławka</i> i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie	Kierunki działań <i>Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Planu Modernizacji 2020+</i>
CR 1.	Aktywizacja gospodarcza	
PI	Rozwój oferty inwestycyjnej	Wzrost zatrudnienia Rozwój przestrzeni inwestycyjnej Rozwój infrastruktury technicznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego
PI	Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	Wzrost zatrudnienia Rozwój sektora instytucji otoczenia biznesu
PI	Poprawa wizerunku gospodarczego	Wzrost zatrudnienia Promocja gospodarcza regionu
PI	Poprawa atrakcyjności oferty turystyczno-rekreacyjnej	Rozwój turystyki Kompleksowe zagospodarowanie doliny Wisły
CR 2.	Poprawa jakości kapitału ludzkiego	
PI	Poprawa jakości kształcenia	Zapewnienie wysokiego poziomu nauczania na wszystkich poziomach edukacji Zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego Rozwój i promocja edukacji nieformalnej Promocja wykształcenia Rozwój edukacji doświadczalnej nauk ścisłych na wszystkich poziomach kształcenia Rozwój zdolności edukacyjnych szkół wyższych Wprowadzenie systemów stypendialnych Poprawa zdolności naukowo-badawczych szkół wyższych Rozwój współpracy pomiędzy sektorem naukowo-badawczym a gospodarką
PI	Rozwój edukacji ustawicznej	Promocja aktywności społecznej, samorozwoju i idei kształcenia przez całe życie Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego Rozwój i promocja edukacji nieformalnej
CR 3.	Poprawa jakości środowiska przyrodniczego	
PI	Poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej	Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
PI	Poprawa efektywności energetycznej oraz	Poprawa efektywności energetycznej

	Cele Strategii OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie	Kierunki działań Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Planu Modernizacji 2020+
	zmniejszenie niskich emisji	Usprawnienie systemów transportowych największych miast i obszarów podmiejskich Bydgoszczy-Torunia, Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych dla obsługi pasażerskiej oraz rozwój ich zdolności do pełnienia roli węzłów multimodalnych w transporcie pasażerskim Rozwój sieci dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych o znaczeniu transportowym Rozwój inteligentnych systemów transportowych (ITS)
PI	Poprawa ochrony zasobów przyrodniczych	Odtwarzanie cennych siedlisk przyrodniczych, w tym nieistniejących i przekształconych Zachowanie oraz promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu
CR 4.	Wzrost spójności komunikacyjnej	
PI	Rozwój sieci dróg lokalnych i ponadlokalnych	Zapewnienie dostępności zewnętrznej województwa za pomocą dróg krajowych i wojewódzkich Zapewnienie skomunikowania węzłów dróg ekspresowych i autostrady A1 z siecią dróg niższych kategorii Rozwój sieci drogowych o podstawowym znaczeniu dla spójności wewnętrznej województwa Tworzenie warunków do budowy i modernizacji dróg lokalnych Budowa obwodnic miejscowości w przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich
CR 5.	Podniesienie poziomu jakości życia	
PI	Poprawa oferty usług publicznych	Promocja aktywności fizycznej Realizacja infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu masowego i amatorskiego Rozwój oferty kulturalnej o znaczeniu lokalnym Rozwój bazy i promocja wychowania żłobkowego Rozwój edukacji przedszkolnej Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa Rozwój profilaktyki zdrowotnej Promocja zdrowia
PI	Poprawa jakości przestrzeni publicznej	Dostosowanie funkcjonowania usług publicznych oraz przestrzeni publicznych do potrzeb wszystkich pokoleń Rewitalizacja miast, wsi i obszarów zdegradowanych
PI	Ograniczenie wykluczenia społecznego	Rozwój sektora „srebrnej gospodarki” Wzmacnianie relacji i więzi społecznych Kształtowanie więzi międzypokoleniowej jako podstawy solidarności wszystkich pokoleń Tworzenie warunków rozwoju społecznego osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i niesamodzielnych Rozwój form opieki dla realizacji potrzeb starzejącego się społeczeństwa i ludności niesamodzielnej Budowa systemu wspierania rodziny

Źródło: opracowanie własne

Strategie lokalne

Zakres analizy spójności stanowiło porównanie celów operacyjnych¹ wyznaczonych w strategiach rozwojowych poszczególnych gmin OSI Włocławka z priorytetami inwestycyjnymi *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*. Analiza spójności została przeprowadzona względem:

- Strategii Rozwoju Miasta Włocławek 2020+ (2013-2025);
- Strategii Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020;
- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015;
- Strategii Rozwoju Gminy Chocień na lata 2003-2018;
- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020.

Gminy Bobrowniki, Fabianki i Lubanie nie posiadają dokumentów strategicznych. Miasto Kowal i gmina wiejska Kowal posiadają wspólną strategię, jednak poziom jej szczegółowości ograniczał możliwość realizacji analizy na poziomie celów operacyjnych.

Przeprowadzona analiza wykazała znaczącą zgodność celów operacyjnych przeanalizowanych strategii rozwojowych gmin ze *Strategią OSI Włocławka*. Oznacza to, że wdrażanie i realizacja poszczególnych kierunków rozwojowych będzie w istotnym stopniu wpisywać się i wspierać wdrażanie *Strategii OSI Włocławka*.

Tabela 3. Analiza spójności celów operacyjnych strategii rozwojowych poszczególnych gmin z priorytetami inwestycyjnymi *Strategii OSI Włocławka*

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Chocień na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
Strategia OSI Włocławka, Cel rozwojowy 1. Aktywizacja gospodarcza				
Priorytet inwestycyjny: Rozwój oferty inwestycyjnej				

¹ Lub poziomem szczegółowości odpowiadającym celom operacyjnym

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Chocień na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
1.1.Opracowanie kierunkowej oferty dla inwestorów 1.2.Stworzenie korzystnych warunków doinwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy 1.4.Rewitalizacja terenów przemysłowych, powojaskowych i przygotowanie nowych terenów pod rozwój działalności produkcyjno-usługowej	2.1.Kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych	1.5.Pozyskiwanie terenów pod budowę nowych zakładów produkcyjnych	3.1. Tworzenie prawa lokalnego sprzyjającego rozwojowi	4.3. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów atrakcyjnych inwestycyjnie
Priorytet inwestycyjny: Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców				
1.1. Stworzenie korzystnych warunków doinwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy 4.5. Rozwój sektora e-usług	2.3.Rozwój instytucji wsparcia przedsiębiorczości oraz otoczenia biznesu	1.3.Stworzenie warunków dla powstawania i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz przemysłu maszynowego	3.2.Powołanie instytucji zajmującej się sprawami rozwoju gospodarczego	1.2. Edukacja i doradztwo dla rolników 4.4.Wprowadzenie systemu wsparcia dla przedsiębiorców
Priorytet inwestycyjny: Poprawa wizerunku gospodarczego				
1.3.Kreowanie kompleksowej promocji gospodarczej miasta 2.1. Podjęcie współpracy pomiędzy sektorem naukowym, biznesowym oraz samorządem 6.1.Budowanie marki miasta	2.3.Rozwój instytucji wsparcia przedsiębiorczości oraz otoczenia biznesu 2.6.Promocja gminy	1.6. Promocja walorów turystycznych, uzdrowiskowych i historyczno-kulturowych gminy	2.1.Powołanie instytucji zajmujących się promocją gminy 2.2.Upowszechnianie potrzeby promocji gminy 3.2.Powołanie instytucji zajmującej się sprawami rozwoju gospodarczego	
Priorytet inwestycyjny: Poprawa atrakcyjności oferty turystyczno-rekreacyjnej				

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Chocień na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
5.1. Opracowanie i wdrożenie programu zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego Zalewu Włocławskiego i Wisły 5.2. Rozwój turystyki aktywnej i produktu turystycznego w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe miasta	2.5. Rozwój turystyki, w tym wykorzystanie walorów Zbiornika Włocławskiego, Lasów Gostyńsko-Włocławskich i podmiejskiego położenia 2.6. Promocja gminy	2.1. Rozwój infrastruktury turystycznej i zagospodarowania terenów rekreacyjnych 2.2. Wykorzystanie walorów historyczno-kulturowych Brześcia Kujawskiego 2.3. Wykorzystanie walorów uzdrowiskowych miejscowości Wieniec-Zdrój	2.1. Powołanie instytucji zajmujących się promocją gminy 2.2. Upowszechnianie potrzeby promocji gminy	4.1. Uregulowanie statusu własności terenów nad Wisłą 5.1. Poprawa estetyki i uatrakcyjnienie miejsc publicznych
Strategia OSI Włocławka, Cel rozwojowy 2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego				
Priorytet inwestycyjny: Poprawa jakości kształcenia				
3.2. Utworzenie nowoczesnej bazy dla kształcenia zawodowego 3.3. Stworzenie oferty edukacyjnej spójnej z potrzebami rynku pracy i zwiększenie umiejętności praktycznych absolwentów 3.4. Promowanie nauk ścisłych na wszystkich poziomach kształcenia	1.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 2.2. Poprawa kwalifikacji zawodowych ludności	4.2. Rozwój szkolnictwa	1.1. Tworzenie warunków do zdobywania wiedzy na poziomie szkoły średniej i wyższej	3.1. Rozbudowa oferty rozwojowej dla dzieci i młodzieży
Priorytet inwestycyjny: Rozwój edukacji ustawicznej				

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Choceń na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
3.3. Stworzenie oferty edukacyjnej spójnej z potrzebami rynku pracy i zwiększenie umiejętności praktycznych absolwentów	1.3. Upowszechnienie kształcenia ustawicznego - poprawa dostępności do szkolnictwa dla dorosłych 2.2. Poprawa kwalifikacji zawodowych ludności 2.3. Aktywizacja zawodowa oraz kształtowanie postaw prozatrudnieniowych	4.3. Upowszechnianie edukacji dorosłych	1.2. Tworzenie warunków do kształcenia ustawicznego. 1.3. Promocja kształcenia	1.2. Edukacja i doradztwo dla rolników
Strategia OSI Włocławka, Cel rozwojowy 3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego				
Priorytet inwestycyjny: Poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej				
4.3. Uzyskanie zrewitalizowanych i inteligentnie zarządzanych przestrzeni miejskich	3.1. Osiągnięcie właściwych standardów i zapewnienie obsługi w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.	3.2. Uregulowana gospodarka wodno-ściekowa na terenach wiejskich i w mieście	3.3. Uzyskanie pełnych parametrów infrastruktury technicznej	2.3. Rozbudowa systemu kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków 1.4. Poprawa jakości urządzeń melioracyjnych na terenie gminy
Priorytet inwestycyjny: Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie niskich emisji				

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Choceń na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
4.1. Usprawnienie układu drogowego miasta oraz poprawa organizacji transportu publicznego 4.3. Uzyskanie zrewitalizowanych i inteligentnie zarządzanych przestrzeni miejskich 5.2. Rozwój turystyki aktywnej i produktu turystycznego w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe miasta	3.4. Rozwój proekologicznych systemów grzewczych 3.5. Rozwój elektroenergetyki oraz energetyki ciepłej wykorzystującej odnawialne źródła energii 3.8. Zwiększenie liczby połączeń w komunikacji autobusowej (PKS oraz prywatnych przewoźników) miejscowości gminy z Włocławkiem i Płockiem 3.9. Realizacja systemu ścieżek i tras rowerowych o znaczeniu komunikacyjnym i turystycznym	3.6. Ochrona powietrza atmosferycznego	3.3. Uzyskanie pełnych parametrów infrastruktury technicznej	
Priorytet inwestycyjny: Poprawa ochrony zasobów przyrodniczych				
4.3. Uzyskanie zrewitalizowanych i inteligentnie zarządzanych przestrzeni miejskich	4.3. Kształtowanie systemu ekologicznego gminy oraz działania prośrodowiskowe	3.4. Ograniczenie degradacji gleb 3.5. Zwiększenie stopnia lesistości obszaru gminy	3.4. Poprawa walorów środowiska przyrodniczego	2.1. Poprawa jakości wody pitnej i wód powierzchniowych
Strategia OSI Włocławka, Cel rozwojowy 4. Wzrost spójności komunikacyjnej				
Priorytet inwestycyjny: Rozwój sieci dróg lokalnych i ponadlokalnych				

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Choceń na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
4.1. Usprawnienie układu drogowego miasta oraz poprawa organizacji transportu publicznego	3.6. Podejmowanie działań na rzecz zapewnienia normatywnego standardu dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych 3.7. Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg gminnych. Rozbudowa systemu dróg gminnych	3.1. Poprawa stanu technicznego dróg	3.3. Uzyskanie pełnych parametrów infrastruktury technicznej	2.2. Poprawa jakości dróg i ulic oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Strategia OSI Włocławka, Cel rozwojowy 5. Podniesienie poziomu jakości życia				
Priorytet inwestycyjny: Poprawa oferty usług publicznych				
4.4. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, głównie w zakresie zdobyczy technicznych oraz innowacyjnych technik wyrazu artystycznego 4.5. Rozwój sektora e-usług 5.3. Rozwój bazy i opracowanie atrakcyjnej oferty sportowej	1.2. Upowszechnienie opieki przedszkolnej 1.5. Rozwój działalności placówek kultury w kierunku poszerzania oferty i włączania w życie kulturalne jak największej części gminnej społeczności 1.6. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej na potrzeby szkół i lokalnych społeczności 1.8. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości ochrony zdrowia			5.3. Rozwój całorocznej, zróżnicowanej oferty sportowej
Priorytet inwestycyjny: Poprawa jakości przestrzeni publicznej				
4.3. Uzyskanie zrewitalizowanych i „inteligentnie” zarządzanych przestrzeni miejskich	1.13. Stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych służących integracji lokalnych społeczności		4.2. Stworzenie bazy lokalowej i materialnej	5.1. Poprawa estetyki i uatrakcyjnienie miejsc publicznych

Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+	Strategia Rozwoju Gminy Włocławek na lata 2009-2020	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brześć Kujawski na lata 2001-2015	Strategia Rozwoju Gminy Chocień na lata 2003-2018	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dobrzyń nad Wisłą na lata 2013-2020
Priorytet inwestycyjny: Ograniczenie wykluczenia społecznego				
6.3. Utworzenie warunków do partycypacji i efektywnej komunikacji społecznej	1.9. Tworzenie przestrzeni publicznych przyjaznych dla osób niepełnosprawnych 1.10. Rozwój działalności służących integracji i rozwiązywaniu problemów niepełnosprawnych 1.11. Przygotowanie sfery usług publicznych do prognozowanego wzrostu liczności ludności	4.4. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie zjawiskom patologii społecznych 4.5. Zaktywizowanie i integracja społeczności lokalnej		3.5. Wspieranie osób znajdujących się w gorszym położeniu 3.6. Aktywizacja i integracja środowiska seniorów

Źródło: opracowanie własne

III. Obszar wsparcia Strategii

Delimitacja obszarów funkcjonalnych miast jest pochodną integracji obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich – działania założonego w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*². Obszar funkcjonalny jest w tym wypadku rozumiany jako *spójna pod względem przestrzennym strefa oddziaływania miasta, która charakteryzuje się istnieniem wzajemnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, będących efektem (odbiciem) zachodzących interakcji i zjawisk*. W dokumencie tym zwrócono uwagę m.in. na konieczność zmiany perspektywy zarządzania polskimi miastami z zarządzania skupionego wyłącznie na obszarze administracyjnym miasta na perspektywę zarządzania i myślenia o mieście w kontekście jego obszaru funkcjonalnego. Zmiana ta zakłada konieczność integracji działań, których efekty wykraczają poza granice administracyjne pojedynczej gminy, np. planowanie przestrzenne, rozwój infrastruktury czy działania nakierowane na rozwój lokalnego rynku pracy.

Zasięg terytorialny OSI Włocławka został wyznaczony w ramach „Delimitacji obszaru funkcjonalnego miasta Włocławek” i jest tożsamy z zasięgiem terytorialnym OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie przyjętego w *Założeniach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020* - Uchwała Nr 5/134/15 z dnia 4 lutego 2015 roku.

W „Delimitacji obszaru funkcjonalnego miasta Włocławek” zastosowane zostały kryteria opracowane przez prof. dr hab. P. Przemysława Śleszyńskiego, ujęte w dokumencie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego pn. *Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich*³. Opiera się ona na siedmiu wskaźnikach ujętych w ramach trzech grup:

1. Wskaźniki funkcjonalne

- 1.1. Liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do rdzenia MOF na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 50
- 1.2. Liczba zameldowań z rdzenia MOF na 1000 mieszkańców powyżej 3

2. Wskaźniki społeczno-gospodarcze

- 2.1. Udział pracujących w zawodach pozarolniczych, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%
- 2.2. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, jako stosunek średniej wojewódzkiej powyżej 75%
- 2.3. Udział podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R), jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego dla rdzenia MOF powyżej 50%

3. Wskaźniki morfologiczne

- 3.1. Gęstość zaludnienia (bez lasów i wód), jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 50%
- 3.2. Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 2003-2012⁴ na 1000 mieszkańców, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%

²*Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013

³*Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013

⁴Wskaźnik oryginalnie ustanowiony został dla danych za okres 2002-2011. Ze względu na dostępność nowszych danych, wskaźnik został obliczony dla danych za okres 2003-2012

Warunkiem zaklasyfikowania gminy do Obszaru Funkcjonalnego miasta Włocławek było spełnienie minimum sześciu z powyższych kryteriów. Warunek ten został spełniony przez:

- Gminę Włocławek
- Gminę Fabianki
- Miasto Kowal

W przypadku miasta Kowal i gminy Fabianki mamy do czynienia z zaburzeniem spójności Obszaru Funkcjonalnego Włocławka:

- Miasto Kowal jest otoczone przez gminę Kowal, spełniającą trzy kryteria delimitacyjne,
- Gmina Fabianki jest dwudzielna – składa się z części głównej bezpośrednio przylegającej do miasta Włocławek oraz z eksklawy (sołectwo Lisek) zlokalizowanej pomiędzy gminami Bobrowniki oraz Lipno – gminami spełniającymi po trzy kryteria delimitacyjne.

Celem zachowania spójności terytorialnej, do Obszaru Funkcjonalnego miasta Włocławek włączone zostały gmina Kowal oraz gmina Bobrowniki.

Ponadto, w procesie delimitacji obszaru funkcjonalnego miasta Włocławek wykorzystano dwa kryteria eksperckie, tj. budowa autostrady A1 na odcinku Brzezie-Kowal oraz położenie gmin nad Zbiornikiem Włocławskim.

Autostrada A1 na odcinku Łódź-Trójmiasto, stanowi istotny impuls rozwojowy, zarówno dla samego Włocławka, jak i gmin sąsiednich, przez teren których przebiega autostrada, tj. gminy Kowal, gminy Włocławek, gminy Chocień, gminy Brześć Kujawski i gminy Lubanie.

Główną płaszczyzną współpracy może być rozwój terenów inwestycyjnych zarówno Włocławskiej Strefy Rozwoju Gospodarczego (Podstrefa Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej), Brzeskiej Strefy Gospodarczej, jak i pozostałych dostępnych terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w obszarze omawianych gmin.

W związku z powyższym, gminy: Lubanie, Brześć Kujawski oraz Chocień, choć nie osiągnęły wymaganej wartości kryterium delimitacji, zostały dołączone do obszaru funkcjonalnego miasta Włocławek.

Innym czynnikiem mającym istotny wpływ na rozwój obszaru funkcjonalnego Włocławka jest Zbiornik Włocławski. Rola tego czynnika została dostrzeżona przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który wraz z Kujawsko-Pomorskim Biurem Planowania Przestrzennego i Regionalnego, w konsultacji z gminami położonymi wokół Zbiornika, podjął szczegółowe prace projektowe i przygotował *Koncepcję rozwoju i zagospodarowania przestrzennego terenów wokół Zbiornika Włocławskiego*⁵, zawierającą się w ramach gminy Włocławek, miasta Włocławek, gminy Dobrzyń nad Wisłą oraz gminy Fabianki.

W oparciu o kryterium położenia gminy nad Zbiornikiem Włocławskim do obszaru funkcjonalnego Włocławka zakwalifikowano także gminę Dobrzyń nad Wisłą.

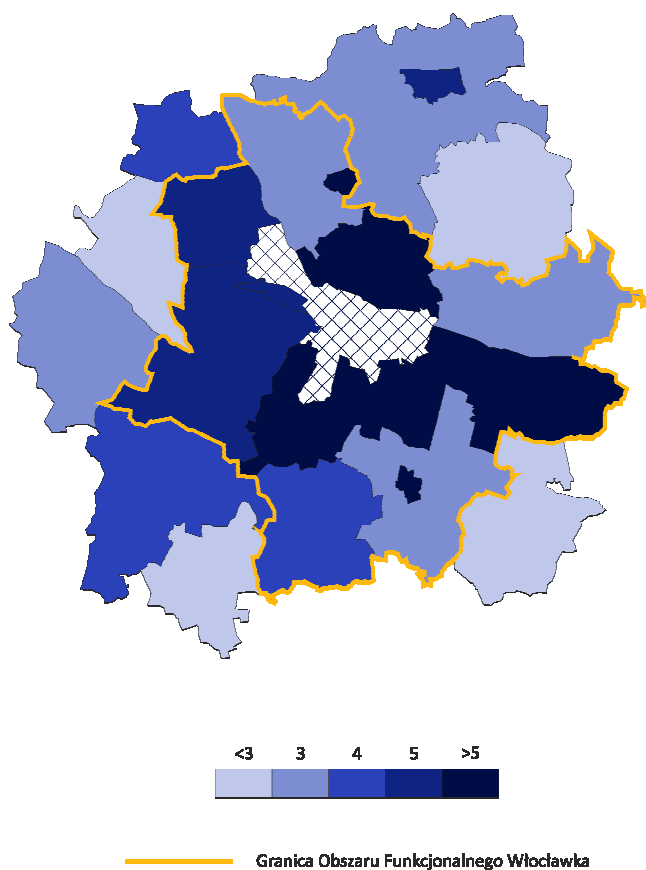
---

⁵*Koncepcja rozwoju i zagospodarowania przestrzennego terenów wokół Zbiornika Włocławskiego*, Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku, Włocławek 2013

Podsumowując, zasięg Obszaru Funkcjonalnego Włocławka został wyznaczony jako terytorium następujących dziesięciu gmin, zlokalizowanych w ramach trzech powiatów (Rysunek 1):

- Miasto Włocławek – miasto na prawach powiatu (rdzeń)
- Powiat włocławski:
  - Gmina Fabianki
  - Gmina Włocławek
  - Miasto Kowal
  - Gmina Kowal
  - Gmina Chocień
  - Gmina Brześć Kujawski
  - Gmina Lubanie
- Powiat lipnowski
  - Gmina Bobrowniki
  - Gmina Dobrzyń nad Wisłą

Rysunek 1. Granica Obszaru Funkcjonalnego Włocławka i liczba spełnionych kryteriów delimitacji

Nazwa gminy	Liczba spełnionych kryteriów
Fabianki	7
gm. Włocławek	6
m. Kowal	6
Brześć Kujawski	5
Lubanie	5
m. Lipno	5
Chocień	4
Lubraniec	4
Waganiec	4
Bobrowniki	3
Dobrzyń nad Wisłą	3
gm. Kowal	3
gm. Lipno	3
Osiężciny	3
Baruchowo	2
Bądkowo	2
Boniewo	2
Wielgie	2

Źródło: opracowanie własne

IV. Syntetyczna diagnoza obszaru wsparcia

Zaprezentowane w przedmiotowym rozdziale informacje zostały sporządzone na podstawie szczegółowego opracowania pt.: „Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Obszaru Strategicznej

Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie” będącego Załącznikiem nr 1 do Strategii OSI Włocławka.

Rdzeniem OSI Włocławka jest miasto Włocławek – dawne miasto wojewódzkie, stanowiące pod względem liczby ludności trzecie największe miasto województwa kujawsko-pomorskiego, zaraz po Bydgoszczy i Toruniu. Czytelne i istotne powiązania funkcjonalne w wymiarze gospodarczym, infrastrukturalnym, jak i usług publicznych Włocławka z otaczającymi go gminami predestynuje miasto do pełnienia roli rdzenia obszaru funkcjonalnego.

Powierzchnia OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie wynosi 1 030 km², co stanowi 5,73% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Jest on położony w centralnej Polsce, w południowo – wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, gminy: Włocławek oraz Dobrzyń nad Wisłą graniczą bezpośrednio z województwem mazowieckim.

Komunikacja

OSI Włocławka położone jest na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych – autostrady A1 oraz dróg krajowych: 62, 67, 91. Autostrada A1 przebiega przez zachodnią część OSI Włocławka, na terenie którego zlokalizowane są trzy węzły autostradowe: Kowal, Włocławek Zachód, Włocławek Północ.

Dostępność autostrady A1 umożliwia sprawną komunikację kołową w wymiarze regionalnym oraz krajowym. W ramach OSI Włocławka, autostrada A1 pełni funkcję obwodnicy obszaru w kierunku północ-południe. Obecny ograniczeniem w wykorzystaniu autostrady jest zróżnicowany, miejscami niezadowalający stan techniczny dróg lokalnych i ponadlokalnych, w tym dróg krajowych oraz niezadowalający standard dróg (krajowych) dojazdowych do węzła Włocławek Zachód autostrady i węzła Włocławek Północ. Czynniki te wpływają negatywnie na dostępność autostrady i jej węzłów w ramach poszczególnych gmin OSI Włocławka, w tym szczególnie miasta Włocławek. Czynnikiem mogącym w najbliższych latach ograniczyć również poziom wykorzystania autostrady A1 jest planowane wprowadzenie jej odpłatności, co przyczynić się może do powrotu części ruchu tranzytowego na układ drogowy OSI Włocławka.

Do znaczących ograniczeń sieci drogowej OSI Włocławka należy również zaliczyć brak obwodnicy Brześcia Kujawskiego, przez centrum którego przebiega obecnie ruch tranzytowy OSI Włocławka w kierunku wschód-zachód oraz ograniczenia dwóch przepraw mostowych we Włocławku, które w dużej mierze stanowią barierę ruchu tranzytowego przez Wisłę.

Przez teren OSI przebiega linia kolejowa nr 18 relacji Kutno – Piła oraz znajduje się siedem czynnych stacji i przystanków kolejowych, w tym główny dworzec kolejowy we Włocławku, będący w złym stanie technicznym. Linia kolejowa zapewnia bezpośrednie połączenia z Bydgoszczą, Toruniem, Warszawą, Łodzią, Gdańskiem.

Połączenia OSI Włocławka komunikacją lotniczą możliwe są z Bydgoszczy, Łodzi, Gdańska, Warszawy, Warszawy - Modlin.

W OSI Włocławka usługi pasażerskiej komunikacji zbiorowej realizuje kilku przewoźników: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Włocławku, Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy, przewoźnicy prywatni.

Transport publiczny w mieście zapewnia głównie Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, które dla realizacji usługi wykorzystuje 61 pojazdów, z czego tylko 3 spełniają normę EURO VI.

Miejscem skupiającym obsługę pasażerską transportu publicznego jest dworzec PKP, który obsługuje również pasażerów publicznego transportu samochodowego, głównie K-PTS i który mógłby pełnić funkcję centralnego węzła przesiadkowego.

Jakość środowiska i bioróżnorodność

Z pięcioletniej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko – pomorskim za lata 2009-2013 wykonanej przez WIOŚ w Bydgoszczy wynika, że strefa „Miasto Włocławek” znalazła się w najmniej korzystnej klasie 3 w zakresie zanieczyszczeń spowodowanych dwutlenkiem azotu, pyłem zawieszonym PM₁₀ i PM_{2,5} i benzop(a)pirenem oraz w klasie 2 w zakresie zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki i benzenem.

W 2013 r. we Włocławku przekroczone zostały normy jakości powietrza ze względu na poziom pyłu zawieszonego PM₁₀ i benzo(a)piranu (1,07 ng/m³ przy wartości poziomu dopuszczalnego 1,0 ng/m³). Przyczyną takiego stanu rzeczy jest emisja pochodząca z zakładów szczególnie uciążliwych, indywidualnych źródeł ciepła i emisja komunikacyjna.

Niezbędnym działaniem zmierzającym do poprawy sytuacji w ww. zakresie jest ograniczenie niskiej emisji poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz unowocześnienie taboru publicznej komunikacji miejskiej.

Aktualnie stan techniczny wielu budynków w OSI Włocławka, zarówno użyteczności publicznej (np. budynki oświatowe, urzędy), jak i mieszkalnych, powoduje duże zapotrzebowanie na energię cieplną, co przekłada się na ilości spalane paliwa stałego, głównie węgla. Infrastruktura powstała w II połowie minionego wieku niejednokrotnie wymaga kompleksowej termomodernizacji dla zapewnienia komfortu użytkowania i jej utrzymania. Niezbędne działania termomodernizacyjne ograniczą zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną, wpływając tym samym na poprawę jakości powietrza.

Unowocześnienie i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego oraz uzupełnienie istniejących linii komunikacji zbiorowej powinny przyczynić się do zmniejszenia liczby samochodów, rozładowania korków, szybszej komunikacji, a tym samym, wraz z wyposażeniem w nowy, przyjazny dla środowiska tabor do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza w mieście.

Oprócz działań podejmowanych w celu poprawy jakości środowiska należy dążyć do zachowania bioróżnorodności oraz przeciwdziałania jej utracie. Ochroną obejmuje się nie tylko obszary naturalne, już chronione, ale co jest bardzo ważne również tereny, które od wielu lat użytkowane są przez człowieka, a mimo wszystko na których spotkać można towarzyszące człowiekowi gatunki cennych roślin i zwierząt. Głównym zadaniem jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Infrastruktura techniczna

W 2013 r. z sieci wodociągowej korzystało 89,6% mieszkańców OSI Włocławka. Największy udział osób korzystających z wodociągów występował w mieście Włocławek – 96,9% mieszkańców. Natomiast najmniejszy odsetek w gminie Bobrowniki – 73,7% mieszkańców.

W 2013 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało ok. 43% mieszkańców OSI. Największym udziałem osób mających dostęp do kanalizacji charakteryzowały się miasta Włocławek i Kowal, w których z infrastruktury korzystało odpowiednio 94,9% i 91,3% mieszkańców. Najmniejszym odsetkiem osób korzystających z sieci charakteryzowała się gmina Chocień (19,1% mieszkańców).

W związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego w gminach OSI Włocławka zachodzi konieczność objęcia terenów o gęstej zabudowie mieszkaniowej, systemem zbiorowego odprowadzania ścieków. Część zabudowań mieszkalnych zlokalizowana na terenie zabudowy rozproszonej, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie nieuzasadniona, powinna zostać objęta budową indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. Efektem proponowanych rozwiązań będzie zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleby oraz poprawa warunków życia mieszkańców.

Ludność

W 2013 r. liczba ludności OSI Włocławka wynosiła 174 380 osób. W okresie 2007-2013, liczba ludności OSI Włocławka zmalała o 1 400 osób (0,8%), w czym największy udział miało miasto Włocławek. W OSI Włocławka następuje proces starzenia się społeczeństwa, który potwierdzają i odzwierciedlają ujemne wartości przyrostu naturalnego i salda migracji oraz wskaźniki obciążenia demograficznego.

Przyrost naturalny charakteryzował się zmienną dynamiką osiągając wartości ujemne (-0,5 ‰ w 2008 roku, -19,1 ‰ w 2013 roku) oraz wartość dodatnią (8,9 ‰ w roku 2011). Analiza poszczególnych gmin pozwala zauważyć, iż w gminach Bobrowniki, Fabianki, Dobrzyń nad Wisłą i Włocławek odnotowano dodatni przyrost naturalny.

W okresie 2007-2013 w OSI Włocławka liczba wymeldowań rokrocznie była wyższa od liczby zameldowań. Migracja ludności odbywała się na linii miasto - wieś, co może świadczyć o wzroście zamożności części społeczności OSI Włocławka.

Postępujące zmiany społeczno - ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno - informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny, przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego. W okresie 2007-2013 udział ludności OSI Włocławka w wieku przedprodukcyjnym zmalał o 3,2% do poziomu 18,9%, co świadczy o niekorzystnym kierunku postępujących zmian. W OSI Włocławka nastąpił wzrost udziału osób w wieku produkcyjnym o 1,1% do wartości 64,5%, oraz wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym o 2,1%, do poziomu 16,6%.

W okresie 2007-2013 w OSI Włocławka nastąpił spadek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na osoby w wieku produkcyjnym, gdzie w 2007 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 57,9 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast w 2013 roku 55,1 osoby. Warto zauważyć, że ma to związek z rosnącym udziałem osób w wieku produkcyjnym w OSI Włocławka.

Obserwowane tendencje demograficzne, według prognoz, będą się pogłębiać. Prognozuje się, że do roku 2030 r. liczba ludności miasta Włocławek spadnie o 14%. Największy udział będzie miała w tym ludność w wieku produkcyjnym, której liczba w samym Włocławku zmniejszy się o 14 tys. Kierunek prognozowanych zmian demograficznych (ubytek liczby ludności) jest analogiczny jak w skali całego kraju, jednak istotne jest ich tempo, które w skali kraju będzie blisko trzykrotnie niższe.

Pomoc społeczna

Problemy ludzi starszych (m.in. choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności) wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego. Należy podejmować działania w dziedzinie aktywizacji seniorów, by mogli oni pozostać jak najdłużej w swoim środowisku, czerpiąc radość z życia i podejmowanych działań, a także możliwie długo zachować niezależność psychiczną, fizyczną i społeczną.

W OSI Włocławka w 2013 r. funkcjonowały 33 placówki odpowiedzialne za zapewnianie opieki społecznej. Znajdowały się one w 6 gminach analizowanego obszaru. Najwięcej ośrodków zlokalizowanych było w mieście Włocławek i gminie Włocławek – odpowiednio 18 i 8 placówek. W pozostałych gminach ich liczba wynosiła 3 (Brześć Kujawski), 2 (Fabianki) lub 1 (miasto Kowal, Chocień).

Świadczenia pomocy społecznej w różnych rodzajach i formach w 2013 r. pobierało 14,4% mieszkańców OSI Włocławka. Najmniejszy odsetek osób pobierających świadczenia charakteryzował gminę Lubanie i miasto Włocławek – odpowiednio 11,5% i 13,1% mieszkańców korzystających z pomocy. Najwięcej osób, które korzystały z pomocy społecznej znajdowało się w gminie Bobrowniki – 34,7% mieszkańców i Dobrzyniu nad Wisłą – 24,1%.

W analizowanym okresie, tj. 2009-2013 zauważyć można sukcesywny wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w OSI Włocławka, która na przestrzeni lat zwiększyła się o 7,18%. Z danych wynika wniosek, że w gminach wchodzących w skład OSI Włocławka sytuacja materialna społeczeństwa sukcesywnie się pogarsza.

Najczęściej występującą się przyczyną przyznania pomocy społecznej w gminach OSI Włocławka w 2013 roku było bezrobocie, ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Ochrona zdrowia

W obrębie OSI Włocławka wśród 5 działających szpitali najszerszy zakres usług pełni Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku. W 2013 r. w szpitalach dostępne były 660 łóżka, na jedno łóżko przypadało 174 mieszkańców Włocławka i 264 mieszkańców OSI Włocławka.

W OSI Włocławka w 2013 r. działało 87 przychodni (publicznych i niepublicznych), które były zlokalizowane we wszystkich jednostkach terytorialnych, z wyjątkiem gminy Kowal. Zdecydowana większość przychodni (68) znajdowała się w mieście Włocławek. W pozostałych gminach ich liczba wynosiła od 1 (Lubanie i Bobrowniki) do 4 (Dobrzyń nad Wisłą). Można zatem wnioskować, że z usług

przychodni we Włocławku, zwłaszcza specjalistycznych, korzystają także mieszkańcy innych gmin analizowanego obszaru.

Edukacja

Proces kształcenia stanowi bardzo ważne źródło zdobywania wiedzy i umiejętności niezbędnych do pełnienia w dorosłym życiu ról zawodowych i społecznych.

Jak wynika z ogólnodostępnych danych zakres oferowanych form wsparcia opieki nad dzieckiem do lat 3 jest na terenie OSI Włocławka niewystarczający. W 2013 r. działało 6 placówek żłobkowych (5 żłobków i 1 klub dziecięcy). Wszystkie były zlokalizowane w mieście Włocławek. Na jedno miejsce w żłobku przypadało 14,9 dzieci w wieku 0-3 lat mieszkających we Włocławku. W przypadku odniesienia liczby dzieci w wieku 0-3 lat z wszystkich gmin OSI Włocławka do liczby miejsc w żłobkach należy stwierdzić, że sytuacja wyglądała nieco gorzej, ponieważ na jedno miejsce przypadało 23,4 dzieci z analizowanego obszaru.

Ponadto, na terenie OSI Włocławka nie ma miejsc, w którym rodzic mógłby zapewnić opiekę dziecku pod okiem instruktora, rozwijając jednocześnie rozwój psychofizyczny, percepcje oraz zdolności manualne malucha.

W OSI Włocławka w 2013 r. funkcjonowało 77 placówek przedszkolnych (przedszkola i oddziały w szkołach). Duża część przedszkoli (38) znajdowała się w mieście Włocławek. W pozostałych gminach ich liczba wynosiła od 8 w przypadku Dobrzynia nad Wisłą do 1 w przypadku miasta Kowal. Objętych wychowaniem przedszkolnym w OSI Włocławka w 2013 roku było 68,6% dzieci. Na jedno miejsce w przedszkolu przypadało 2 dzieci w wieku 3-5 lat mieszkających w OSI Włocławka. Między poszczególnymi gminami widoczne było wyraźne zróżnicowanie. Najlepiej pod tym względem prezentowało się miasto Kowal, gdzie wartość wskaźnika nie przekraczała 1, najgorzej natomiast gmina Fabianki, gdzie na jedno miejsce w przedszkolu przypadało 3 dzieci.

W 2013 roku w OSI Włocławka funkcjonowało 50 szkół podstawowych, z czego najwięcej w mieście Włocławek (19 szkół). Uczęszczają do nich 9 397 uczniów, z czego aż 64,2% uczyło się we Włocławku. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przedziale czasowym 2007 – 2013 zmniejszyła się o 14,82%.

Na analizowanym obszarze w 2013 roku funkcjonowało 37 szkół gimnazjalnych, z czego najwięcej w mieście Włocławek (20 szkół). Uczęszczają do nich 5 259 uczniów, z czego 65,6% uczyło się we Włocławku. Liczba uczniów w gimnazjach w latach 2007 – 2013 we wszystkich gminach wchodzących w skład OSI Włocławka zmniejszyła się o 24,81%.

Według danych OKE w Gdańsku, w 2013 r. zdawalność egzaminu gimnazjalnego w szkołach OSI Włocławka z języka polskiego wyniosła 61,94%, z historii i wiedzy o społeczeństwie 54,8%. W OSI Włocławka matematyka została zdana na poziomie 45,29%, natomiast część przyrodnicza 56,51%. Duże dysproporcje są widoczne w średniej zdawalności egzaminów z języków angielskiego i niemieckiego.

W 2013 r. szkoły ponadgimnazjalne (licea ogólnokształcące i profilowane, technika i szkoły zawodowe) znajdowały się w 5 gminach OSI Włocławka: Brześciu Kujawskim, Choceniu, Dobrzyniu nad Wisłą, mieście Kowal i mieście Włocławek. Uczęszczają do nich 12 253 osób, z czego ok. 91% uczyło się we Włocławku. Najliczniejszą grupę stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących (36,1%)

oraz techników (24,6%). Uczniowie techników i szkół zawodowych kształcili się w 2013 r. na 13 kierunkach. Najwięcej z nich wybierało kierunki inżynieryjno-techniczne oraz kierunki związane z usługami dla ludności.

Analizując liczbę uczniów w liceach ogólnokształcących znajdujących się na terenie OSI Włocławka w latach 2007 – 2013 należy stwierdzić, iż w mieście Kowal i Włocławek nastąpił spadek w liczebności uczniów o 19,7%, natomiast w gminie Chocień nastąpił wzrost o 35,2%. Analiza liczby uczniów w technikach OSI Włocławka w latach 2007 – 2013 pozwala zauważyć duże wahania w poszczególnych latach ostatecznie odnotowując spadek o 2 uczniów, tj. 0,06%. Liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych w latach 2007-2013 również ulegała wahaniom ostatecznie odnotowując spadek o 28,1%.

Według danych GUS, w 2013 r. średnia zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach OSI Włocławka wyniosła 72,2%. W szkołach zawodowych odsetek ten wyniósł 74,13%, a w liceach ogólnokształcących – 70,1%. W samym Włocławku zdawalność egzaminu maturalnego w liceach ogólnokształcących wynosiła 88,1%.

Równolegle do szkół ponadgimnazjalnych różne formy kształcenia prowadzi Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku, w tym realizuje: zajęcia praktyczne dla uczniów szkół technicznych, zawodowe kursy kwalifikacyjne umożliwiające uzyskanie nowego zawodu z tytułem technika, kursy zawodowe na zlecenie PUP i pracodawców, prowadzi zewnętrzne egzaminy zawodowe. Stan przygotowania szkół do nauki zawodu, wyposażenie pracowni, jest bardzo zróżnicowane w poszczególnych szkołach i najczęściej wymaga doinwestowania.

Na terenie miasta Włocławek funkcjonują 4 uczelnie wyższe: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Kujawska Szkoła Wyższa (powstała z połączenia Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej i Wyższej Szkoły Technicznej) oraz oddziały zamiejscowe – Wyższej Szkoły Informatyki w Łodzi i Wyższego Seminarium Duchownego (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), o zróżnicowanej ofercie kierunkowej, na których w latach 2007-2013 studiowało łącznie 28 208 osób, a studia ukończyło 9 326 absolwentów. W analizowanym okresie liczba studentów zmniejszyła się o 34%, a liczba absolwentów ulegała wahaniom, ostatecznie odnotowując spadek o 30,5%.

Według danych z badania PAPI⁶, w 2014 r. kontynuację nauki na uczelni wyższej planowało 66,8% wszystkich uczniów i studentów. Największą grupę stanowili licealiści – 93,4% z nich chciałoby podjąć studia. Wśród uczniów i studentów, którzy planowali podjęcie studiów, największym zainteresowaniem cieszyły się kierunki inżynieryjno-techniczne (21,8%), ekonomiczne (17%) i pedagogiczne (13,9%). Plany kontynuacji nauki były w znaczącej mierze związane z wyjazdem z OSI Włocławka - 40,3% badanych, we Włocławku chciało studiować 26,8% badanych.

Do zachęcenia do kontynuowania dalszej nauki w mieście konieczne jest zapewnienie jak najwyższej jakości kształcenia na poziomie wyższym, przede wszystkim technicznym poprzez zagwarantowanie odpowiedniego zaplecza technicznego w postaci nowoczesnej infrastruktury, sprzętu i materiałów

⁶ PAPI (ang. Paper and Pencil Interview) - ankieta w formie tradycyjnych drukowanych kwestionariuszy wypełnianych przez respondentów. Badanie przeprowadzone zostało na potrzeby opracowania dokumentu pt. „Analiza rynku pracy miasta Włocławek i jego obszaru funkcjonalnego oraz branży przyszłości w rozwoju miasta”, 2014 r.

dydaktycznych, wysoko wykwalifikowanej kadry dydaktycznej, co z czasem pozwoli dorównać innym prężnym ośrodkom szkolnictwa wyższego w kraju.

W latach 2012-2014 w aktywnościach pozaszkolnych uczestniczyło 31,4% uczniów i studentów. Najczęściej wybierali oni zajęcia sportowe (39,4%) i językowe (36,3%). Największy odsetek uczestników występował wśród uczniów liceów ogólnokształcących (49,7%).

Rozwijając uzdolnienia i zainteresowania uczniów poprzez m.in. zajęcia pozalekcyjne, rozwijanie kompetencji kluczowych (TIK, matematyczno-przyrodniczych, języki obce, kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) wpływa się na zdobywanie dodatkowej wiedzy oraz rozwój talentów uczniów. W celu zmniejszenia nierówności społecznych i zwiększenia szans życiowych uczniów należy prowadzić zajęcia m.in. dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, doradztwo edukacyjno-zawodowe.

Zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji poprzez praktyki i staże było 67,2% wszystkich uczniów i studentów OSI Włocławka, a poprzez kursy i szkolenia – 61,9% ankietowanych. Aktywności te cieszyły się największym zainteresowaniem wśród uczniów szkół zawodowych i techników (odpowiednio ok. 80% i ok. 70%).

Pracę po zakończeniu edukacji planowało rozpocząć 81,3% a 71% uczniów i studentów chciało wykonywać pracę zgodną z wykształceniem. Najwięcej uczniów i studentów planowało podjąć pracę we Włocławku (46,3%).

Wśród przebadanych, tylko 29% posiadało dobrą opinię na temat dopasowania swoich kompetencji do wymagań lokalnych pracodawców.

Rynek pracy

W 2013 r. w OSI Włocławka pracowały 38 237 osoby, z czego 81% stanowili mieszkańcy Włocławka. W latach 2007-2013 liczba pracujących mieszkańców OSI Włocławka zmniejszyła się o 10%.

W 2013 r. stopa bezrobocia w OSI Włocławka wynosiła 16,4%. Największy odsetek osób bezrobotnych charakteryzował gminy: Bobrowniki (21,4%) i Chocień (20,4%). Najmniejszymi wartościami charakteryzowały się gmina Lubanie (12,8%) i miasto Włocławek (14%). W latach 2007-2013 stopa bezrobocia w OSI Włocławka wzrosła o 3,5%. Szczególnie narażonymi na bezrobocie grupami w OSI Włocławka były osoby bez wykształcenia średniego i długotrwale bezrobotni. Dominującą grupą wśród bezrobotnych stanowiły osoby nieposiadające żadnego zawodu – we Włocławku w 2013 r. stanowiły one 32,4% wszystkich bezrobotnych. W mieście Włocławek w 2013 r. bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok stanowili 48% wszystkich osób, które nie miały pracy, w powiecie włocławskim 47,7%, w powiecie lipnowskim 39,5%.

Do powiatowych urzędów pracy w Lipnie oraz we Włocławku w 2013 r. zgłoszonych zostało 5 086 wolnych miejsc pracy i 3 580 miejsc aktywizacji zawodowej – łącznie 8 666 miejsc, czyli 13,8% ogółu dla województwa. W okresie 2007-2013 w samym tylko powiecie Włocławek liczba wolnych miejsc pracy spadła o 65%, tj. ok. 5 tys.

Zdecydowana większość przedsiębiorców (79,2%) deklaruwała w badaniu CATI⁷ w 2013 r., że ma trudności z pozyskiwaniem nowych pracowników, przy czym jako główny problem pracodawcy wskazywali niedopasowanie kwalifikacji potencjalnych pracowników względem swoich oczekiwań.

Ograniczona dostępność wykwalifikowanych pracowników według uczniów i studentów wynikała m.in. z niezadowalającego poziomu szkolnictwa. Użyteczność wiedzy szkolnej została analogicznie oceniona przez przedsiębiorców.

Istotnym problemem dla rynku pracy jest niezadowalająca współpraca szkół zawodowych i uczelni wyższych z przedsiębiorcami w zakresie kierunków kształcenia, staży i praktyk zawodowych w firmach w całym procesie kształcenia z możliwością zatrudnienia po zakończeniu edukacji. Kursy doszkalania i przekwalifikowania prowadzone przez różne jednostki są konieczne z punktu widzenia rynku pracy ale winny być powiązane z potrzebami przedsiębiorców.

Oprócz ograniczonej dostępności wykwalifikowanych pracowników, przedsiębiorcy wśród barier prowadzenia działalności gospodarczej wskazywali m.in. wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, dużą konkurencję oraz ograniczoną wielkość lokalnego rynku zbytu.

Gospodarka

W 2013 r. w OSI Włocławka działalność gospodarczą prowadziło 16 265 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 73% stanowiły firmy z Włocławka. W okresie 2009-2013 wyrejestrowano 8 044 firm oraz zarejestrowano 6 740 nowych. W badanym czasie liczba przedsiębiorstw w OSI Włocławka podlegała wahaniom - do 2010 r. liczba firm rosła, po czym w 2011 r. nastąpił spadek o ok. 3%. Od 2011 r. w analizowanym obszarze utrzymuje się tendencja wzrostowa. Niekorzystna koniunktura gospodarcza była-szczególnie widoczna we Włocławku, w którym w analizowanym okresie liczba firm wyrejestrowanych była wyższa od liczby firm zarejestrowanych o 1 532. We wszystkich gminach OSI Włocławka (poza miastem Włocławek) w latach 2009-2013 nastąpił wzrost liczby przedsiębiorstw - największy wzrost odnotowano w gminie wiejskiej Włocławek (ok. 20%) i gminie Lubanie (ok. 16%).

Dla poprawy przedsiębiorczości właściwe jest tworzenie warunków do rozwoju firm istniejących i zakładania nowych, w tym systemu zachęt i ulg.

Skutecznym narzędziem rozwoju gospodarczego są dostępne tereny inwestycyjne. Do najważniejszych elementów obecnie istniejącej oferty inwestycyjnej należą Włocławska Strefa Rozwoju Gospodarczego – Park Przemysłowo-Technologiczny objęta statusem Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Brzeska Strefa Gospodarcza, oferujące ok. 200 ha uzbrojonych w niezbędną infrastrukturę techniczną terenów. Obie strefy umożliwiają podjęcie działalności na korzystnych warunkach, w tym m.in. skorzystanie ze zwolnień podatkowych oraz pomocy dotyczącej planowania i prowadzenia działalności inwestycyjnej. Dodatkowym ich atutem jest sprawna komunikacja zapewniona sąsiedztwem autostrady A1. Jednak w OSI Włocławka wciąż jeszcze występują obszary inwestycyjne, które wymagają budowy infrastruktury technicznej np. obszar „Papieżka” we Włocławku, ponad 200 ha Brzeskiej Strefy Gospodarczej czy tereny poprzemysłowe po zlikwidowanej

⁷ CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview) - wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny. Badanie przeprowadzone zostało na potrzeby opracowania dokumentu pt. „Analiza rynku pracy miasta Włocławek i jego obszaru funkcjonalnego oraz branży przyszłości w rozwoju miasta”, 2014 r.

cukrowni oraz obszar inwestycyjny przy ul. Krakowskiej w Brześciu Kujawskim. Należy mieć na uwadze ograniczoną i sukcesywnie zapełnianą ilość aktualnie uzbrojonych terenów, a w związku z tym konieczność dalszego poszerzania oferty dla inwestorów w trosce o rozwój gospodarczy regionu.

Wśród branż przyszłości charakteryzujących się znaczącym potencjałem rozwojowym, który odpowiednio wsparty i wykorzystany może pozytywnie wpłynąć na rozwój OSI Włocławka znalazły się:

- budownictwo i produkcja materiałów budowlanych
- przetwórstwo chemiczne i metalowe
- transport i logistyka
- produkcja i przetwórstwo spożywcze
- zrównoważona turystyka.

Dla zapewnienia rozwoju ww. branż konieczne jest dostosowanie i wyposażenie obiektów szkolnictwa zawodowego na wszystkich poziomach nauczania w niezbędne zaplecze techniczne i nowoczesne technologie służące poszerzaniu wiedzy naukowo-technicznej, praktycznej nauce zawodu oraz zdawaniu egzaminów zawodowych. Zaplecze techniczne szkolnictwa zawodowego powinno zapewniać wysokie standardy nauczania w zawodach poprzez podnoszenie umiejętności technicznych kadr regionalnej gospodarki oraz odpowiadać na potrzeby rynku pracy.

Budżet

W 2013 r. największym budżetem dysponowało miasto Włocławek, w którym dochody wynosiły ponad 600 mln zł, a wydatki – blisko 594 mln zł. Na drugim i trzecim miejscu pod tym względem znajdowały się dwie gminy miejsko-wiejskie: Brześć Kujawski i Dobrzyń nad Wisłą. Ich dochody osiągały wartość ponad 35 mln zł i 31 mln zł, a wydatki – ponad 37 mln zł i 27 mln zł. W większości gmin OSI Włocławka panowała korzystna sytuacja finansowa, ponieważ dochody były wyższe niż wydatki.

Przeciętny udział wydatków inwestycyjnych w budżetach gmin OSI Włocławka był nieco wyższy niż wartość średnia dla Polski (19,7%). Największy odsetek środków przeznaczonych na tę grupę wydatków występował w przypadku gmin Brześć Kujawski i Chocień – odpowiednio 32,1% i 30,9%.

Zadłużenie w stosunku do osiągniętych dochodów w poszczególnych gminach OSI Włocławka w 2013 r. było zróżnicowane. Najwyższy poziom osiągnęło w mieście Włocławek i gminie Brześć Kujawski, gdzie wynosiło odpowiednio 57,9% i 50,4%. Zaciągnięte zobowiązania finansowe nie stanowią dla gmin OSI Włocławka bariery dla realizacji zamierzeń inwestycyjnych z udziałem środków unijnych w kolejnych latach.

V. Terytorialny wymiar wsparcia

W wymiarze przestrzennym, na podstawie diagnozy, stwierdza się, iż cały obszar wskazany w Strategii wymaga wsparcia. Jest to obszar południowo-wschodniej części województwa o nasilonych problemach społecznych i gospodarczych w porównaniu do całego regionu kujawsko-pomorskiego, wykazanych również w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020, Plan Modernizacji 2020+*.

Na podstawie diagnozy wykazano, iż problemy, bariery i posiadane potencjały rozwojowe są tożsame dla wszystkich gmin tworzących OSI Włocławka. Koncentracja terytorialna i nasilenie poszczególnych zjawisk jest zróżnicowane w ramach obszaru, jednak ich istota jest wspólna dla całego terytorium objętego wsparciem.

W ramach *Strategii rozwoju OSI Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie* wsparcie uzyska miasto Włocławek oraz gminy powiatu włocławskiego objęte *Strategią*. Gmina Bobrowniki oraz Dobrzyń n/Wisłą wsparcie uzyska w ramach „Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego” powiatu lipnowskiego.

Terytorialnie wsparcie z RPO WK-P 2014-2020 skierowane będzie głównie do gmin o nasilonym występowaniu problemów zidentyfikowanych w syntezie diagnozy OSI Włocławka, w oparciu o które wyróżniono następujące obszary wsparcia/interwencji:

➤ w wymiarze społecznym:

1. obszary przeciwdziałania niekorzystnym zmianom demograficznym
2. obszary wymagające rewitalizacji społecznej, gospodarczej i fizycznej
3. obszary o niezadawalającym poziomie edukacji (mierzonym zdawalnością egz. maturalnego i gimnazjalnego)

➤ w wymiarze gospodarczym:

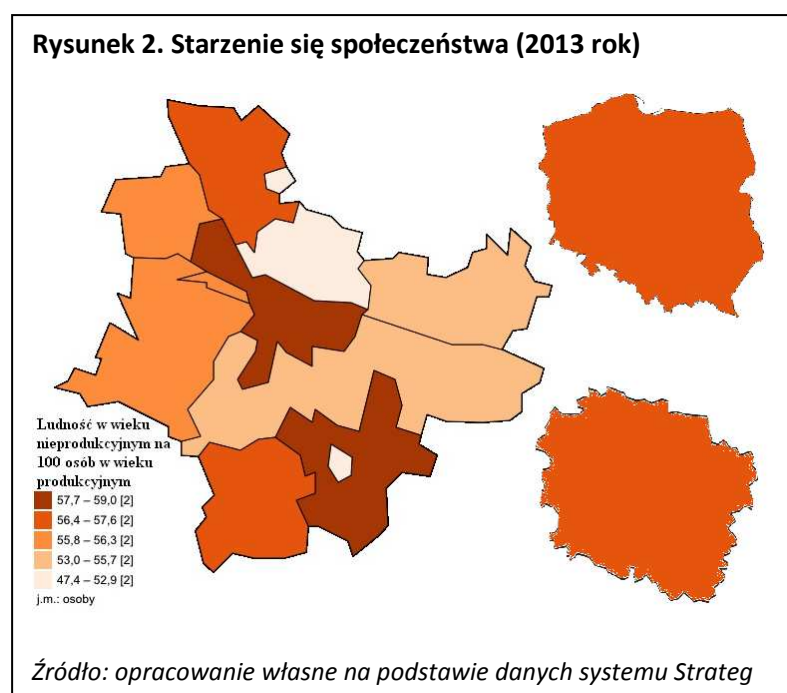
4. obszary aktywizacji gospodarczej

➤ w wymiarze środowiskowym:

5. obszary rozwoju infrastruktury technicznej
6. obszary wymagające zwiększenia ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych

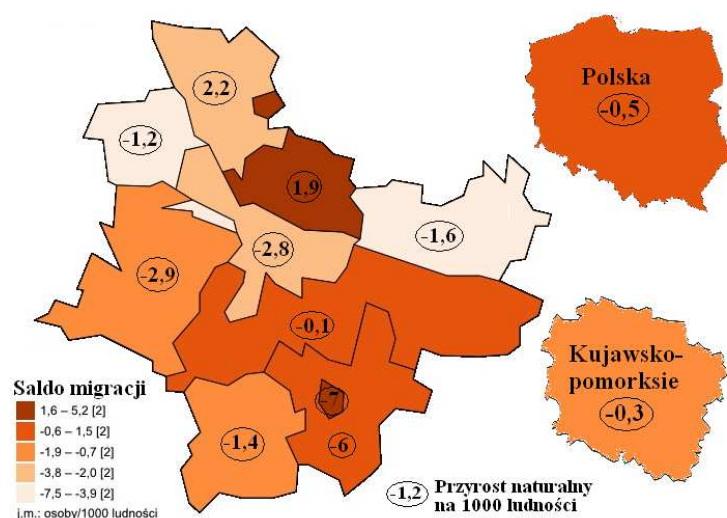
1. Obszary przeciwdziałania niekorzystnym zmianom demograficznym

Działania skierowane na przeciwdziałanie problemowi starzenia się społeczności obszaru jak również

działania skierowane na przedłużenie aktywności zawodowej oraz zatrzymanie młodych w obszarze, a szczególnie we Włocławku, winny obejmować cały obszar OSI Włocławka z preferencją miasta Włocławek. Szczęólnego wymiaru, w tym głównie we Włocławku nabiera wykorzystanie potencjału młodych mieszkańców, którzy z uwagi na niską podaż rynku pracy emigrują do dużych ośrodków miejskich, innych regionów w kraju i zagranicą. Istotne są również zintegrowane

Rysunek 3. Zmiany demograficzne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych systemu Strateg

działania dla zahamowania niekorzystnego trendu ujemnego przyrostu naturalnego w całym obszarze OSI.

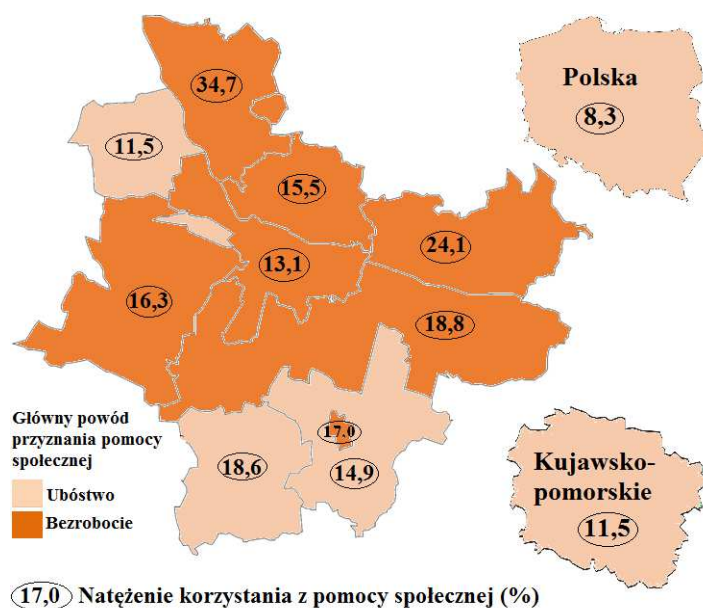
Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej obszaru stwierdza się, iż liczba ludności obszaru zmniejszyła się w okresie 2007-2013, na co wpływ miał ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. Największy spadek liczby ludności nastąpił w mieście Włocławek przy ujemnym przyroście naturalnym wysokości -328 (2013r.) i ujemnym saldzie migracji -3,4 (2013r.).

W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i kraju przyrost naturalny był zdecydowanie niższy we wszystkich gminach obszaru poza gminą Bobrowniki, Fabianki, Włocławek. Mniej również odpytywało osób poza region i kraj w stosunku do obszaru OSI, a szczególnie w odniesieniu do miasta Włocławek.

Problem starzenia się społeczeństwa określony został na podstawie analizy ludności gmin obszaru OSI w ekonomicznych grupach wiekowych i wyrażony wskaźnikiem ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 w wieku produkcyjnym. Najwyższym (niekorzystnym) wskaźnikiem charakteryzują się miasto Włocławek i gmina Kowal. Ponadto we Włocławku udział osób w wieku produkcyjnym w 2013r. był niższy niż średnia dla Polski co oznaczać może, że osoby o dużej

mobilności wyprowadzają się z miasta do innych regionów w kraju. Najmłodsze społeczeństwo w obszarze OSI zamieszkuje gminę Fabianki i miasto Kowal.

Rysunek 4. Pomoc społeczna

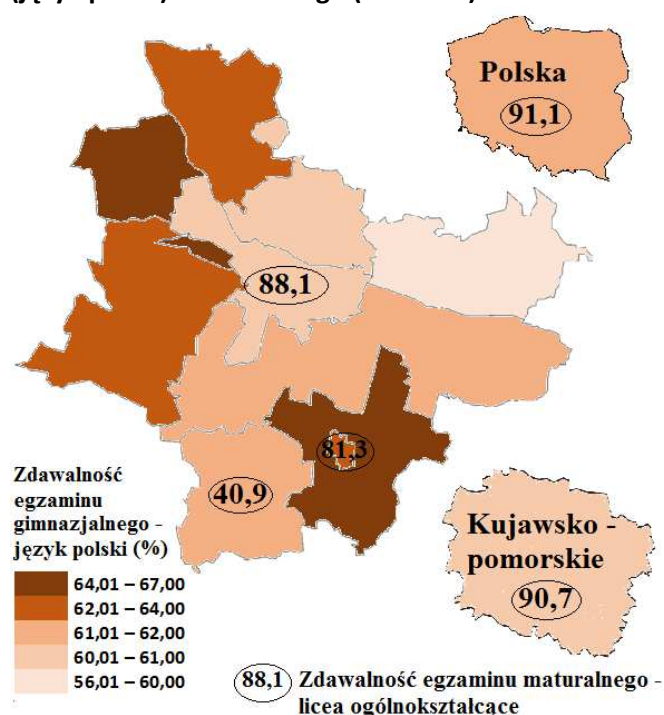

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i gmin OSI Włocławka

2. Obszary wymagające rewitalizacji społecznej, gospodarczej i fizycznej

Cały obszar OSI Włocławka wymaga wsparcia w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej, gdyż charakteryzuje się wyższym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i kraju, pomimo

Rysunek 5. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego (język polski) i maturalnego (2013 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i OKE Gdańsk

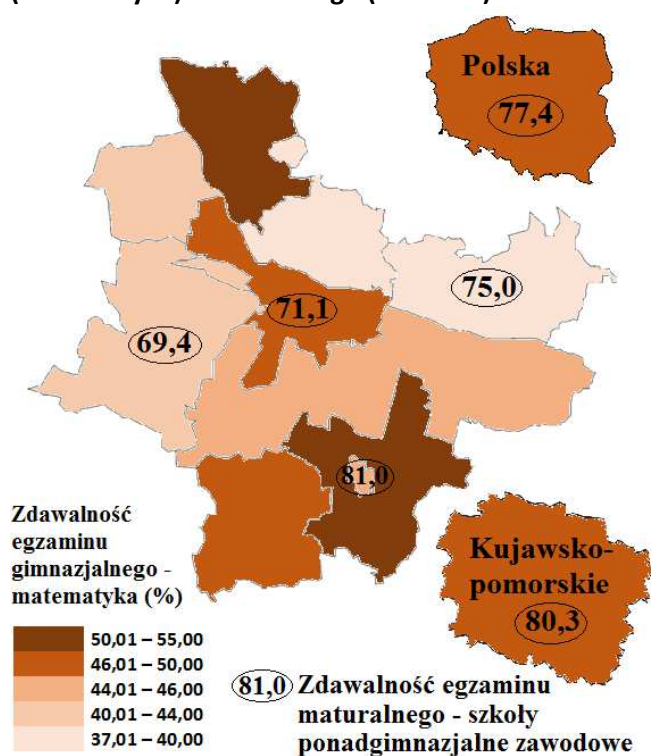
dużego zróżnicowania pomiędzy gminami. Podjęte działania mogą przywrócić część społeczności wykluczonej na rynek pracy. Największy odsetek korzystających z pomocy społecznej w obszarze wsparcia OSI występuje w gminie Włocławek i Chocień, najniższy w gminie Lubanie. Aktywizacja środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem powinna być elementem rewitalizacji społeczno-gospodarczej, a także fizycznej obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Zdegradowana infrastruktura miejska (np. mieszkaniowa, przemysłowa, budynki użyteczności publicznej otwarte przestrzenie publiczne) przyczynia się do negatywnego odbioru miasta i wpływa na pogorszenie warunków życia mieszkańców.

3. Obszary o niezadawalającym poziomie edukacji

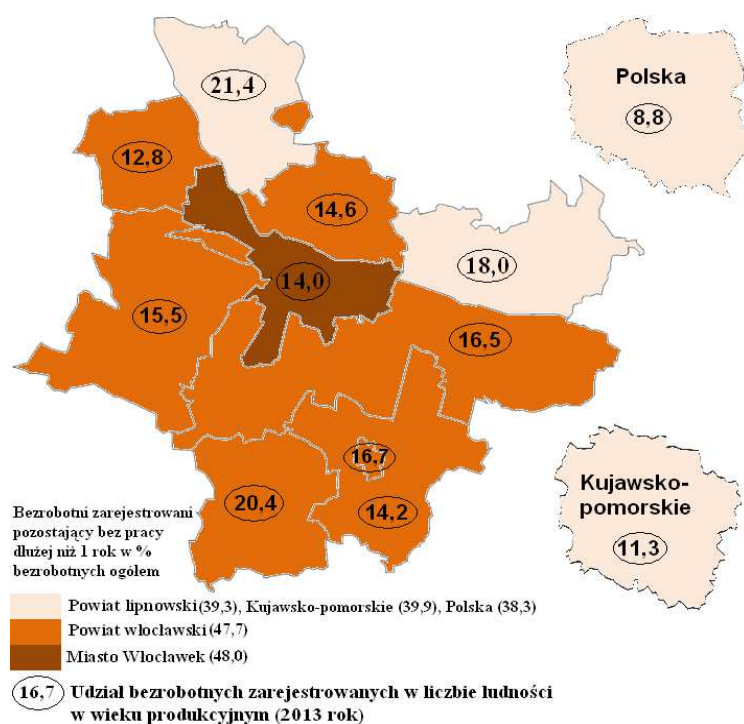
Poziom edukacji w obszarze OSI Włocławka mierzony zdawalnością egzaminu maturalnego i gimnazjalnego wykazuje potrzebę działań skierowanych na rozwijanie kompetencji uczniów szczególnie w zakresie przedmiotów objętych egzaminem maturalnym oraz nauczycieli w zakresie podniesienia kwalifikacji lub kompetencji.

Zdawalność egzaminu gimnazjalnego i maturalnego w obszarze OSI jest zróżnicowana. Wysoka zdawalność egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów humanistycznych charakteryzuje gminy Lubanie i Kowal, natomiast z przedmiotów ścisłych gminy Kowal i Bobrowniki. W szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych zdawalność egzaminu maturalnego jest niższa w całym obszarze w porównaniu

Rysunek 6. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego (matematyka) i maturalnego (2013 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i OKE Gdańsk

Rysunek 7. Bezrobocie (2013 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

do województwa kujawsko-pomorskiego i kraju (poza miastem Kowal). Podobnie sytuacja wygląda w szkołach licealnych, gdzie zdawalność jest również zdecydowanie niższa niż w województwie i kraju.

4. Obszary aktywizacji gospodarczej

Determinantą rozwoju gospodarczego obszaru OSI Włocławka jest nie tylko dostępność do autostrady A1 zapewniona trzema zjazdami gwarantująca łączność z innymi regionami kraju, ale również sprawna komunikacja zbiorcza pomiędzy poszczególnymi gminami oraz z rdzeniem OSI Włocławka czyli miastem

Włocławek i stolicami regionu kujawsko-pomorskiego. Wsparcia wymaga cały obszar objęty Strategią zapewniając zintegrowane powiązania komunikacyjne oraz lepszą jakość życia mieszkańców.

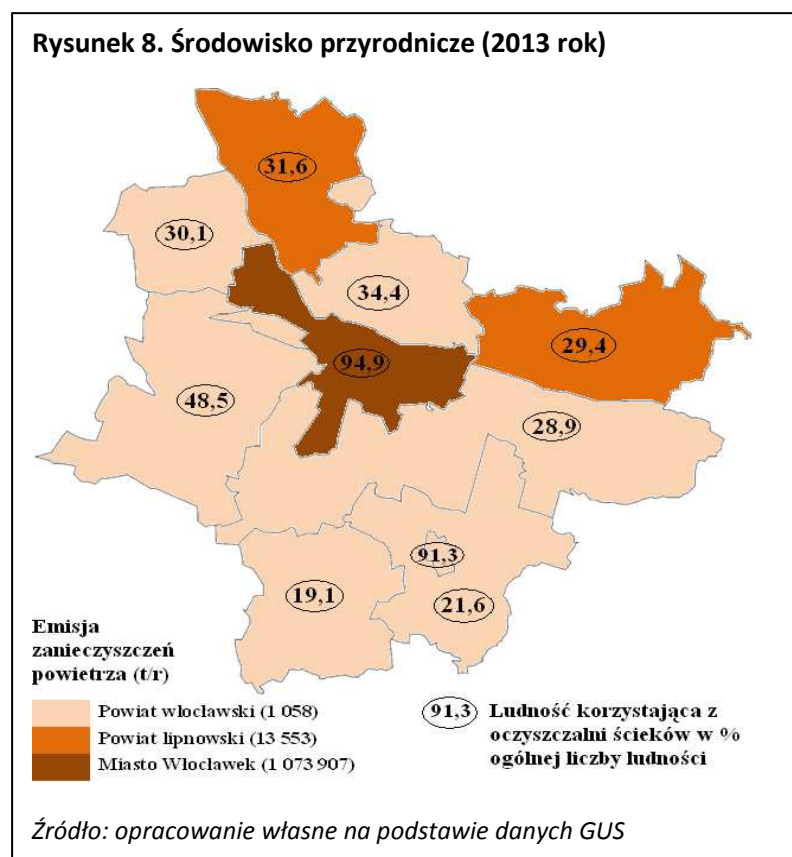
Wsparciem skierowanym na zwiększenie zatrudnialności, drugiego podstawowego czynnika rozwoju gospodarczego, objęty zostanie również cały Obszar Strategicznej Interwencji Miasta Włocławka. Wszystkie gminy obszaru wykazują duży potencjał ludności o zróżnicowanym przygotowaniu zawodowym w stosunku do potrzeb rynku pracy. Działania skierowane na poprawę i wzmocnienie zdolności do zatrudnienia wpłyną na obniżenie utrzymującego się wysokiego bezrobocia, co jest jednym z głównych problemów całego obszaru OSI. Największe bezrobocie notowane jest w gminie Bobrowniki - 21,4% i gminie Chocień – 20,4%, najmniejsze w gminie Lubanie – 12,8%, przy średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego 11,3% i kraju 8,8%. W analizowanym okresie 2007-2013 stopa bezrobocia w OSI Włocławka wzrosła o 3,5% (w województwie o 2,1%, kraju 1,7%). Waga problemu rośnie w sytuacji, gdy 48% liczby bezrobotnych w mieście Włocławek i 47,7% w pozostałych gminach powiatu włocławskiego stanowią bezrobotni pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok, przy średniej dla regionu kujawsko-pomorskiego 39,9% i kraju 38,3%.

5. Obszary rozwoju infrastruktury technicznej

Działania wspierające rozwój infrastruktury w celu poprawy jakości środowiska przyrodniczego będą terytorialnie zróżnicowane. Szereg różnorodnych działań skierowanych na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez np. zmniejszenie zapotrzebowania na energię czy obniżenie tzw. niskiej emisji lub zmianę zachowań transportowych mieszkańców winny być skierowane do całego obszaru OSI, a szczególnie na obszar miasta Włocławek. Inny wymiar terytorialny wsparcia będzie winien być skierowany na działania w zakresie zwiększenia udziału ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych. Wsparcie winno być skupione na gminach wiejskich, a szczególnie gminie: Chocień, Kowal i Włocławek.

6. Obszary wymagające zwiększenia ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych

Obszar OSI Włocławka charakteryzuje duże zróżnicowanie cennych zasobów przyrodniczych oraz

występowania różnych form ich ochrony dla zachowania różnorodności biologicznej (rezerваты, parki krajobrazowe, obszary krajobrazu chronionego, obszary Natura 2000). Obszar OSI na których występują obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody wymagają wsparcia w zakresie ograniczania oddziaływania rozwoju gospodarczego, w tym turystyki rekreacji dla zachowania zasobów przyrodniczych. Działania skierowane na wzbogacenie różnorodności biologicznej winny być skierowane na cały obszar OSI Włocławka, w tym szczególnie na obszary sąsiadujące z obszarami objętymi ochroną między innymi dla

skanalizowania ruchu turystycznego czy tereny cenne przyrodniczo i kulturowo na terenach miejskich.

Rysunek 9. Zasoby przyrodnicze, powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne

Legenda:

- granica miasta
- - - granice gmin
- - - granice powiatów
- lasy
- wody

POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

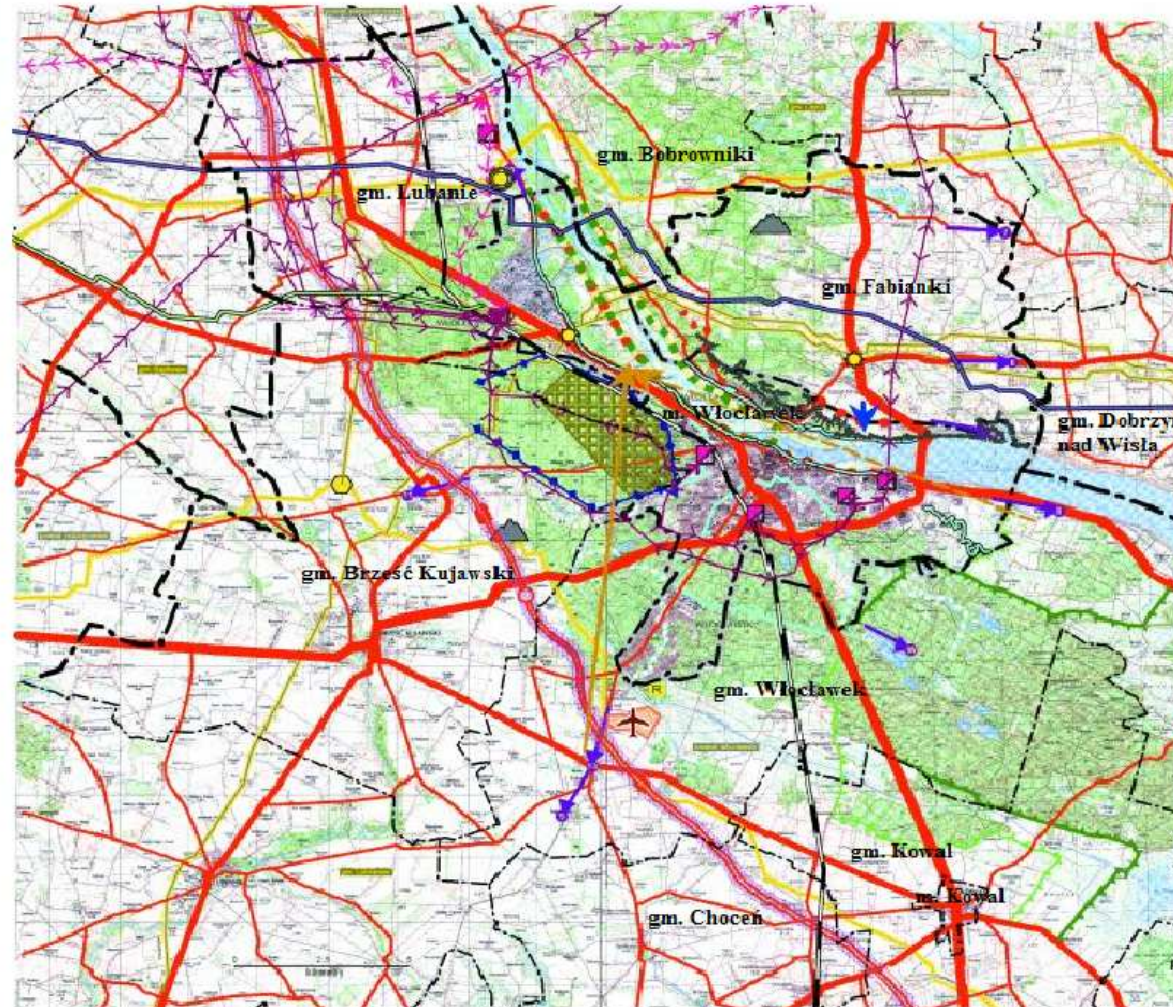
- granica Gostynińskiego-Włocławskiego Parku Krajobrazowego
- otulina Gostynińskiego-Włocławskiego Parku Krajobrazowego
- rezerwat Dębice
- Natura 2000 Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) "Dolina Dolnej Wisły"
- Natura 2000 obszar specjalnej ochrony siedlisk (OSO) "Włocławska Dolina Wisły"
- obszar górniczy wód leczniczych uzdrowiska Wieniec Zdrój
- obszar górniczy borowiny uzdrowiska Wieniec Zdrój
- obszar osuwiskowy skarpy wleślanej
- obszar potencjalnego zagrożenia powodzią - zalewu wodą objętą rzędną piętrzenia zbiornika 57,30 m npm

POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

- autostrada A-1
- drogi krajowe
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- linia kolejowa
- kierunek połączeń MPK
- lotnisko

POWIĄZANIA INFRASTRUKTURALNE

- strefa ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody "Zazamcze" i "Krzywe Błota"
- projektowana strefa ochrony pośredniej ujęcia wody "Michelin" i "Józefowo"
- kierunek zaopatrzenia w wodę
- istniejący kierunek przyjmowania ścieków siecią kanalizacyjną do GOS
- projektowany kierunek przyjmowania ścieków siecią kanalizacyjną do GOS
- Regionalny Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Machnacu
- składowisko odpadów Włocławek Fabiański
- istniejące linie elektroenergetyczne WN
- projektowane linie elektroenergetyczne WN
- gazociąg wysokopiętny
- stacje redukcyjne gazu wysokiego ciśnienia
- węzeł rozdzielczy gazu Gustorzyn
- tłocznia gazu wysokiego ciśnienia
- rurociągi produktów naftowych
- rurociągi solanki

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Włocławek

VI. Cele rozwojowe

Cele rozwojowe dla Włocławka, jako miasta regionalnego oraz dla obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie stanowią z jednej strony odpowiedź na zidentyfikowane problemy obszaru, z drugiej zaś wpływają na jego rozwój.

Cel rozwojowy 1. ***Aktywizacja gospodarcza***

Obszar OSI Włocławka zmagają się z problemem utrzymującego się bezrobocia, które wynika m.in. z braku pozytywnej dynamiki rozwojowej wśród przedsiębiorstw i związanej z tym niewystarczającej liczby wolnych miejsc pracy, odpływu dużych przedsiębiorców, niedopasowania systemu edukacji do potrzeb pracodawców.

Odpowiedzią na taki stan rzeczy powinna być aktywizacja gospodarcza obszaru OSI Włocławka. Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości wpłynie korzystnie zarówno na wzrost liczby przedsiębiorstw, jak również wzrost liczby wolnych miejsc pracy.

Dla poprawy przedsiębiorczości właściwe jest tworzenie warunków do rozwoju firm istniejących i zakładania nowych, w tym wsparcie finansowe, infrastrukturalne oraz szkoleniowo-doradcze.

Efektywność podjętych działań zależy od ich kompleksowości – działania aktywizacyjne powinny zostać skierowane zarówno do przedsiębiorców wewnętrznych (funkcjonujących w ramach OSI Włocławka), jak i zewnętrznych.

Warto również zwrócić uwagę na niezwykle istotny aspekt promocyjny podjętych działań aktywizacyjnych – zrealizowane działania, bez ich odpowiedniego wypromowania, mogą zostać niedostrzeżone przez przedsiębiorców.

W celu zwiększenia efektywności realizowanych działań należy z jednej strony zachęcać przedsiębiorstwa do udziału w procesie modelowania dedykowanego im wsparcia, a z drugiej – promocji gospodarczej OSI Włocławka mającej na celu budowanie pozytywnego wizerunku gospodarczego OSI Włocławka.

Skutecznym narzędziem rozwoju gospodarczego są dostępne tereny inwestycyjne. Poza strefami zlokalizowanymi w OSI Włocławka, które są uzbrojone i umożliwiają podjęcie działalności na korzystnych warunkach, koniecznym jest rozszerzenie oferty gotowych, uzbrojonych w niezbędną infrastrukturę terenów do inwestowania, zarówno dla inwestorów zewnętrznych, jak i lokalnych przedsiębiorców planujących podjęcie działalności inwestycyjnej na atrakcyjnych warunkach.

Należy mieć również na uwadze podjęcie działań aktywizacyjnych w oparciu o potencjał rozwojowy wynikający z istniejącej autostrady A1 oraz zdiagnozowanych branż przyszłości:

- budownictwo i produkcja materiałów budowlanych,
- przetwórstwo chemiczne i metalowe,
- transport i logistyka,
- produkcja i przetwórstwo spożywcze,
- zrównoważona turystyka.

Wskazane branże przyszłości wpisują się w następujące ze zdiagnozowanych dla województwa kujawsko-pomorskiego specjalizacje:

- narzędzia, formy wtryskowe, wyroby z tworzyw sztucznych,
- motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa,
- transport, logistyka, handel – szlaki wodne i lądowe,

- najlepsza bezpieczna żywność – przetwórstwo, nawozy i opakowania,
- medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna,
- dziedzictwo kulturowe, sztuka, przemysły kreatywne.

Rozwój branż powinien przyczyniać się do inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego województwa.

Znaczącą szansą rozwojową możliwą do wykorzystania w rozwoju gospodarczym OSI Włocławka jest jego potencjał turystyczny, związany w głównej mierze ze Zbiornikiem Włocławskim, stanowiącym unikatowy w skali kraju obiekt przyrodniczy, który ze względu na niewystarczający rozwój infrastruktury turystycznej jest obecnie wykorzystywany w ograniczonym stopniu. Wskazane jest zatem utworzenie systemu zachęt i promocji dla pozyskania inwestorów w celu rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Należy dążyć do stanu, w którym Zbiornik Włocławski stanowić będzie trzon oferty turystycznej nie tylko OSI Włocławka, ale całego regionu kujawsko-pomorskiego, uzupełnionej o dodatkowe atrakcje turystyczne, skomunikowane poprzez rozbudowaną sieć powiązań turystycznych.

Zakłada się iż cel rozwojowy *Aktywizacja gospodarcza* zostanie osiągnięty poprzez priorytety inwestycyjne:

- ✓ rozwój oferty inwestycyjnej,
- ✓ wzrost przedsiębiorczości mieszkańców,
- ✓ poprawa wizerunku gospodarczego,
- ✓ poprawa atrakcyjności oferty turystyczno-rekreacyjnej.

Ww. cel rozwojowy realizuje politykę terytorialną województwa w zakresie dwóch celów strategicznych: *Gospodarka i miejsca pracy* oraz *Tożsamość i dziedzictwo*. Powyżej wymienione priorytety inwestycyjne kontynuują na poziomie OSI Włocławka kierunki działań wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* głównie w zakresie: wzrostu zatrudnienia, rozwoju przestrzeni inwestycyjnej, rozwoju infrastruktury technicznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego, rozwoju sektora instytucji otoczenia biznesu, promocji gospodarczej regionu, rozwoju turystyki.

Cel rozwojowy 2.

Poprawa jakości kapitału ludzkiego

O jakości kapitału ludzkiego w głównej mierze decyduje poziom wykształcenia, w tym dostosowany do potrzeb rynku pracy, co przekłada się na rozwój społeczno-gospodarczy. W OSI Włocławka stwierdza się niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb przedsiębiorców, co jest związane z niewystarczającą współpracą szkół zawodowych i uczelni wyższych z przedsiębiorcami w zakresie prowadzonych kierunków kształcenia, staży i praktyk zawodowych. Wskazuje się tutaj z jednej strony na niekorzystną strukturę uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów szkół wyższych, polegającą na kształceniu kadr o profilach nieadekwatnych do potrzeb nowoczesnej gospodarki, mających problemy z odnalezieniem się na rynku pracy, zaś z drugiej strony na niedopasowanie kwalifikacji potencjalnych pracowników do oczekiwań pracodawców oraz ograniczoną dostępność wykwalifikowanych pracowników, w tym rotacyjność w niektórych branżach.

Kwalifikacje potencjalnych pracowników opierają się w dużej mierze na jakości edukacji, w tym na jej dostosowaniu do wymagań pracodawców, poziomie nauczania oraz wyborach edukacyjnych młodzieży, które nie zawsze są przemysłane.

W celu poprawy jakości kształcenia należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój oferty edukacyjnej szkół OSI Włocławka, w tym w szczególności na rozbudowę ich infrastruktury edukacyjnej wraz z ofertą zajęć pozalekcyjnych oraz na wzmocnienie wsparcia dedykowanego uczniom podejmującym wybory edukacyjne determinujące ich późniejszą karierę zawodową. Wskazano jest, aby działania wynikające z *Poprawy jakości kapitału ludzkiego* zostały dostosowane do zdiagnozowanych branż przyszłości przywołanych w Celu rozwojowym 1. Aktywizacja gospodarcza.

Koniecznym jest dostosowanie i wyposażenie obiektów szkolnictwa zawodowego na wszystkich poziomach nauczania w niezbędne zaplecze techniczne i nowoczesne technologie służące poszerzaniu wiedzy naukowo-technicznej, praktycznej nauce zawodu oraz zdawaniu egzaminów zawodowych. Zaplecze techniczne szkolnictwa zawodowego powinno zapewniać wysokie standardy nauczania w zawodach dla podnoszenia umiejętności technicznych kadr regionalnej gospodarki oraz odpowiadać na potrzeby rynku pracy.

Należy także podjąć działania zmierzające do rozwoju edukacji ustawicznej. Działania te powinny być dedykowane w równym stopniu osobom pracującym, jak i niepracującym i dotyczyć zarówno kształcenia zawodowego, jak i rozwijania kompetencji ogólnych.

Działania realizowane w ramach *Poprawy jakości kapitału ludzkiego* powinny zostać dostosowane do dwóch grup docelowych:

- uczniów i studentów – działania polegające na rozwoju oferty dydaktycznej oraz jej dostosowaniu do oczekiwań rynku pracy
- osób w wieku produkcyjnym – działania polegające na wzroście poziomu kwalifikacji osób bezrobotnych oraz pracujących

Zakłada się iż cel rozwojowy *Poprawa jakości kapitału ludzkiego* zostanie osiągnięty poprzez priorytety inwestycyjne:

- ✓ poprawę jakości kształcenia,
- ✓ rozwój edukacji ustawicznej.

Ww. cel rozwojowy realizuje politykę terytorialną województwa w zakresie celu strategicznego *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*. Powyżej wymienione priorytety inwestycyjne kontynuują na poziomie OSI Włocławka kierunki działań wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* głównie w zakresie: zapewnienia wysokiego poziomu nauczania na wszystkich poziomach edukacji, zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej, rozwój szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego, wprowadzenie systemów stypendialnych.

Cel rozwojowy 3.

Poprawa jakości środowiska przyrodniczego

W celu przeciwdziałania negatywnej presji na środowisko przyrodnicze zakłada się podjąć działania pozwalające na ograniczenie negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość stanu środowiska przyrodniczego. Należy wzmocnić potencjał zasobów przyrodniczych występujący w OSI Włocławka,

wśród których znajdują się tereny zielone zlokalizowane na obszarze miast (parki, lasy) i gmin oraz akweny wodne (rzeka Wisła, Zbiornik Włocławski, jeziora).

Rozwój budownictwa mieszkaniowego w gminach OSI Włocławka wymusza inwestycje w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną, których efektem będzie zmniejszenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleby oraz poprawa warunków życia mieszkańców. Tereny o gęstej zabudowie mieszkaniowej powinny zostać objęte systemem zbiorowego odprowadzania ścieków, natomiast tereny o zabudowie rozproszonej, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie nieuzasadniona, powinny zostać objęte budową indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Jakość powietrza atmosferycznego dla miasta Włocławek wskazuje na niekorzystny poziom zanieczyszczeń m.in. dwutlenkiem azotu, pyłami zawieszonymi PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenem, dwutlenkiem siarki, benzenem. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest emisja pochodząca z zakładów szczególnie uciążliwych, indywidualnych źródeł ciepła, a także emisja komunikacyjna. Niezbędnym działaniem zmierzającym do poprawy sytuacji jest ograniczenie niskiej emisji poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków, w tym użyteczności publicznej oraz zmniejszenie emisji spalin do atmosfery.

Aktualnie stan techniczny wielu budynków w OSI Włocławka, zarówno użyteczności publicznej (np. budynki oświatowe, urzędy), jak i mieszkalnych, powoduje duże zapotrzebowanie na energię cieplną, co przekłada się na ilość spalanej paliwa stałego. Niezbędne działania termomodernizacyjne ograniczą zapotrzebowanie na energię cieplną i elektryczną, wpływając tym samym na poprawę jakości powietrza.

Unowocześnienie i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego oraz uzupełnienie istniejących linii komunikacji zbiorowej powinny przyczynić się do zmniejszenia liczby samochodów, rozładowania korków, szybszej komunikacji, a tym samym, wraz z wyposażeniem w nowy, przyjazny dla środowiska tabor do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza w mieście.

Rozwój transportu niezmotywowanego (rowerowego) również przyczyniłby się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, podwyższenia jakości środowiska oraz pozytywnie wpłynął na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Należy zwrócić uwagę zarówno na budowę nowych odcinków ścieżek rowerowych, jak i ich wzajemnego powiązania pozwalającego na utworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych.

Zakłada się, iż cel rozwojowy *Poprawa jakości środowiska przyrodniczego* zostanie osiągnięty poprzez priorytety inwestycyjne:

- ✓ poprawę infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej,
- ✓ poprawę efektywności energetycznej oraz zmniejszenie niskich emisji,
- ✓ poprawa ochrony zasobów przyrodniczych.

Ww. cel rozwojowy realizuje politykę terytorialną województwa w zakresie celu strategicznego *Sprawne zarządzanie*. Przedsięwzięcia modernizacyjne zawarte w ww. celach wpisują się bezpośrednio w ideę zrównoważonego rozwoju, która rozumiana jest jako racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami ekonomicznymi i środowiskowymi według określonych zasad, m.in.: zwiększenia efektywności energetycznej i pozyskania energii z niskoemisyjnych źródeł, upowszechniania nowych rozwiązań z zakresu budownictwa, architektury i urbanistyki oraz rozwoju niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu.

Powyżej wymienione priorytety inwestycyjne kontynuują na poziomie OSI Włocławka kierunki działań wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* w głównie zakresie: poprawy efektywności energetycznej, poprawy jakości i ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, usprawnienia systemów transportowych największych miast i obszarów podmiejskich Bydgoszczy – Torunia, Włocławka, Grudziądza i Inowrocławia i rozwoju sieci dróg rowerowych i ciągów pieszo – rowerowych o znaczeniu transportowym

Cel rozwojowy 4. ***Wzrost spójności komunikacyjnej***

Podstawą rozwoju OSI Włocławka jest zapewnienie sprawnej, szybkiej, efektywnej i ekonomicznie dostępnej komunikacji pomiędzy wszystkimi gminami oraz na zewnątrz obszaru. Sieć dróg ponadlokalnych oraz lokalnych wymaga poprawy stanu technicznego z dostosowaniem ich do obowiązujących wymagań, co przyczyni się do wzrostu użyteczności i lepszej dostępności m.in. terenów inwestycyjnych.

Autostrada A1 na odcinku Łódź-Gdańsk, wraz z trzema węzłami autostradowymi zlokalizowanymi na terenie OSI Włocławka stanowi istotną jego szansę rozwojową. Pełne wykorzystanie potencjału związanego z autostradą A1 wymaga jednak podniesienia zarówno spójności, jak i jakości sieci dróg OSI Włocławka. Niezwykle istotnym jest, aby dostępność do autostrady była możliwie równomierna w ramach całego obszaru. Należy mieć w tym względzie na uwadze zarówno sieć dróg ponadlokalnych – zapewniających sprawną komunikację zbiorczą pomiędzy poszczególnymi gminami, szczególnie z rdzeniem OSI Włocławka, jak i dróg lokalnych zapewniających komunikację w ramach poszczególnych gmin – umożliwiającą dojazd do dróg ponadlokalnych.

Istotnym jest również, aby maksymalizując użyteczność sieci drogowej dążyć do ograniczania jej uciążliwości. Rozbudowa i modernizacja sieci drogowej powinna uwzględniać również budowę obwodnic miejscowości, mających na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania sieci drogowej na jakość życia mieszkańców.

Zakłada się iż cel rozwojowy *Wzrost spójności komunikacyjnej* zostanie osiągnięty poprzez priorytet inwestycyjny:

- ✓ rozwój sieci dróg lokalnych i ponadlokalnych.

Ww. cel rozwojowy realizuje politykę terytorialną województwa w zakresie celu strategicznego *Dostępność i spójność*. Powyżej wymienione priorytet inwestycyjny kontynuuje na poziomie OSI Włocławka kierunki działań wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* głównie w zakresie: zapewnienia skomunikowania węzłów dróg ekspresowych i autostrady A1 z siecią dróg niższych kategorii, rozwoju sieci drogowych o podstawowym znaczeniu dla spójności wewnętrznej województwa, tworzenia warunków dla budowy i modernizacji dróg lokalnych, budowy obwodnic miejscowości w przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich.

Cel rozwojowy 5.

Podniesienie poziomu jakości życia

Poziom jakości życia zależy od wielu czynników. Wśród nich znajdują się m.in. materialne warunki życia, jakość dostępnych usług, jakość przestrzeni publicznej czy aktywność zawodowa.

Kształtowanie przyjaznego otoczenia poprzez poprawę stanu i dostępności przestrzeni publicznych oraz jakości i funkcjonalności usług publicznych przyczyni się do stworzenia odpowiednich warunków do życia dla wszystkich mieszkańców, a w tym grup o szczególnych potrzebach - osób starszych, rodziców z dziećmi czy osób z niepełnosprawnościami.

Istotną sferą wymagającą wsparcia w OSI Włocławka jest opieka nad dziećmi poniżej 3 lat oraz w wieku przedszkolnym. Brak wystarczającej liczby obiektów oferujących wysokiej jakości opiekę nad dziećmi wpływa na mniejszą aktywność zawodową kobiet oraz uniemożliwia dzieciom zdobywanie nowych umiejętności i wiedzy ułatwiających funkcjonowanie w życiu dorosłym.

Zjawisko degradacji infrastruktury miejskiej, głównie niska jakość budynków połączona z ich niewłaściwą konserwacją, a także brak przestrzeni niezbędnej dla zaspokojenia zapotrzebowania społecznego na miejsca rekreacji i wypoczynku, w tym tereny zielone, wpływają na pogorszenia warunków życia. Rewitalizacja fizyczna terenów miejskich, poprzez poprawę jakości obszarów, na których mieszkają najubożsi obywatele, może mieć znaczący wpływ na spójność społeczną i stanowi najlepsze rozwiązanie dla wykorzystania cennych i deficytowych terenów w centrum miast.

Wykorzystując potencjał poszczególnych miejscowości OSI Włocławka należy podjąć działania zmierzające do systematycznej poprawy jakości przestrzeni publicznej. Rewitalizacja infrastrukturalna miejskich przestrzeni publicznych połączona z aktywizacją społeczności lokalnej przyczyni się do podniesienia atrakcyjności obszaru oraz podniesienia poziomu życia mieszkańców.

Czynnikiem obniżającym poziom jakości życia może być wykluczenie społeczne bądź zagrożenie wykluczeniem społecznym. Na skutek często niezawinionych zdarzeń (np. starość, niepełnosprawność, utrata pracy), zarówno pojedyncze osoby jak i całe grupy mieszkańców mogą zostać dotknięte wykluczeniem społecznym negatywnie oddziałującym na ich rozwój osobisty oraz najbliższe otoczenie. W celu przeciwdziałania tej sytuacji, należy podjąć szereg działań z zakresu rewitalizacji społeczno-gospodarczej, zmierzających do włączania wykluczonych grup mieszkańców oraz aktywizacji grup potencjalnie zagrożonych wykluczeniem.

Starzejące się społeczeństwo, przy jednoczesnym oczekiwaniu dożycia sędziwego wieku w dobrym zdrowiu, wpływa na konieczność rozwoju w OSI Włocławka profilaktyki zdrowotnej oraz promocji zdrowia, a także stworzenia warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ponadto, z uwagi na niezadowalający dostęp do usług opiekuńczych nad osobami starszymi należy tworzyć oraz rozwijać odpowiednią ofertę placówek wsparcia i opieki.

Niepełnosprawność utrudnia czynne życie społeczne, obniża aktywność, samodzielność, powoduje izolację. Należy dążyć do wzrostu w OSI Włocławka możliwości lub zdolności uzyskania przez osoby niepełnosprawne zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej, wzmocnienia samodzielności życiowej i społecznej oraz zapobiegania procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami.

Na poziom jakości życia wpływa również ilość czasu wolnego oraz możliwość jego spędzenia w zróżnicowany sposób. W OSI Włocławka zlokalizowane są obiekty kulturalne oraz sportowe, których stan infrastruktury wymaga niejednokrotnie rozbudowy i unowocześnienia. Istotnym jest także rozszerzenie oferty świadczonych usług kulturalnych w celu umożliwienia aktywizacji społecznej oraz ułatwienia dostępu do różnych form spędzania wolnego czasu. Ważnym aspektem aktywności społecznej jest aktywność fizyczna, będąca czynną formą zagospodarowania wolnego czasu, a jednocześnie promująca zachowania prozdrowotne.

Zakłada się iż cel rozwojowy *Podniesienie poziomu jakości życia* zostanie osiągnięty poprzez priorytety inwestycyjne:

- ✓ poprawa oferty usług publicznych,
- ✓ poprawa jakości przestrzeni publicznej,
- ✓ ograniczenie wykluczenia społecznego,

Ww. cel rozwojowy realizuje politykę terytorialną województwa w zakresie celu strategicznego *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*. Powyżej wymienione priorytety inwestycyjne kontynuują na poziomie OSI Włocławka kierunki działań wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* głównie w zakresie: rozwoju oferty kulturalnej o znaczeniu lokalnym, promocji aktywności fizycznej, realizacji infrastruktury dla rozwoju rekreacji, sportu masowego i amatorskiego, dostosowania funkcjonowania usług publicznych oraz przestrzeni publicznych do potrzeb wszystkich pokoleń, rozwoju bazy i promocji wychowania żłobkowego, rewitalizacji miast, wsi i obszarów zdegradowanych, tworzenie warunków rozwoju społecznego osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i niesamodzielnych.

VII. Priorytety inwestycyjne

Cele rozwojowe OSI Włocławka służące przeciwdziałaniu zdiagnozowanym, negatywnym zjawiskom będą realizowane poprzez priorytety inwestycyjne.

Tabela 4. Logika interwencji strategicznej

Lp	Zidentyfikowany problem/potencjał	Cel (rozwiązanie/ograniczenie problemu, wykorzystanie potencjału)	Sposób realizacji celu (proponowane działania)	Zasięg terytorialny działania	Wskaźniki celu
CR: AKTYWIZACJA GOSPODARCZA					
PI: ROZWÓJ OFERTY INWESTYCYJNEJ					
1.	Występowanie niezagospodarowanych terenów o funkcji przemysłowej i poprzemysłowych, niewyposażonych w podstawowe media	Rozszerzenie oferty gotowych terenów do inwestowania	Budowa infrastruktury technicznej w obszarach inwestycyjnych (oraz doprowadzającej) o funkcji produkcyjno-usługowej.	m. Włocławek, gm. Brześć Kuj., Włocławek, Chocień, Kowal	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
PI : WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW					
2.	Dostępność instrumentów prawno-	Zwiększenie wsparcia	Wsparcie finansowe (dotacje, pożyczki,	wszystkie JST obszaru	Liczba wspartych przedsiębiorstw

	finansowych wspierania przedsiębiorczości.	przedsiębiorczości	zwolnienia z podatku, poręczenia) dla nowo tworzonej działalności gospodarczych oraz tworzących nowe miejsca pracy.	OSI Włocławka	
			Wsparcie infrastrukturalne dla nowo tworzonej działalności gospodarczych	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	
			Działania szkoleniowe i doradcze, szczególnie skierowane na zakładanie i prowadzenie działalności, w tym korzystania z różnych form instrumentów finansowych	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	
PI : POPRAWA WIZERUNKU GOSPODARCZEGO					
3.	Niedostateczna promocja gospodarcza obszaru OSI Włocławka	Poprawa promocji gospodarczej obszaru OSI Włocławka	Utworzenie spójnej bazy informacji dla potencjalnych inwestorów	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba podjętych działań promocyjnych
			Promocja gospodarcza obszaru poprzez strony www poszczególnych JST obszaru, media, bezpośrednie kontakty władz samorządowych z potencjalnymi inwestorami, inne.	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	
PI : POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI OFERTY TURYSTYCZNO-REKREACYJNEJ					
4.	Niewykorzystany potencjał zasobów Zbiornika Włocławskiego	Lepsze wykorzystanie zasobów Zbiornika Włocławskiego.	Utworzenie systemu zachęt i promocji dla pozyskania inwestorów do realizacji infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	m. Włocławek, gm. Włocławek, Fabianki, Dobrzyń nad Wisłą	Liczba realizowanych/ zrealizowanych inwestycji
CR: POPRAWA JAKOŚCI KAPITAŁU LUDZKIEGO					
PI : POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA					

5.	Niezadowalający poziom zdawalności egzaminów maturalnych i gimnazjalnych	Podniesienie poziomu zdawalności egzaminów maturalnych i gimnazjalnych	Rozbudowa oferty zajęć rozwijania i kształtowania kompetencji kluczowych uczniów na wszystkich poziomach kształcenia	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych Liczba szkół, w których pracowni przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty, którzy otrzymali stypendium
			Rozbudowa oferty dydaktycznej dla uczniów wymagających indywidualnego wsparcia	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba nauczycieli objętych wsparciem Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
			Zakup pomocy dydaktycznych, w tym do nauczania eksperymentalnego	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	
			Utworzenie systemu stypendialnego dla uzdolnionych uczniów	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	
6.	Niedostosowana oferta edukacji zawodowej do potrzeb rynku pracy	Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	Rozbudowa systemu doradztwa zawodowego na kluczowych poziomach kształcenia wspierającego młodzież w dokonywaniu właściwych wyborów zawodu.	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego, którzy zostali objęci wsparciem w zakresie doradztwa zawodowego Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawców
			Organizacja praktyk zawodowych i staży u pracodawcy dla uczniów/studentów szkolnictwa zawodowego	m. Włocławek, Kowal, gm. Brześć Kujawski, Dobrzyń nad Wisłą, Chocień	
7.	Niezadowalający stan infrastruktury szkolnictwa zawodowego	Dostosowanie bazy kształcenia zawodowego, w tym wyższego do potrzeb rynku pracy	Utworzenie nowoczesnej infrastruktury dla kształcenia zawodowego na wszystkich poziomach.	m. Włocławek	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego Liczba uczniów

					korzystających ze wspartych warsztatów/ pracowni kształcenia praktycznego
PI : ROZWÓJ EDUKACJI USTAWICZNEJ					
8.	Niedostateczna oferta edukacji ustawicznej w odniesieniu do potrzeb rynku pracy	Poprawa oferty kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy	Organizacja kursów i szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania dla osób w wieku produkcyjnym, certyfikacja umiejętności.	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem
CR: POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO					
PI : POPRAWA INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACJI SANITARNEJ					
9.	Niezadowalająca infrastruktura wodociągowa i kanalizacji sanitarnej	Poprawa infrastruktury wodno - kanalizacyjnej	Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacji sanitarnej.	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę
			Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich	tereny wiejskie gmin OSI Włocławka	Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków
PI : POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ ZMNIEJSZENIE NISKICH EMISJI					
10.	Niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowej	Poprawa efektywności energetycznej budynków	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych, w tym budowa instalacji i urządzeń OZE	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych
11.	Niezadowalający stan infrastruktury transportu publicznego	Rozwój infrastruktury transportu publicznego	Realizacja działań w zakresie usprawnienia systemu transportu publicznego niskoemisyjnego	m. Włocławek, gm. Lubanie, gm. Włocławek	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym
			Budowa nowoczesnego	m. Włocławek	komunikacji miejskiej

			centrum przesiadkowego		Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych
			Rozbudowa lokalnych i ponadlokalnych ścieżek/tras rowerowych oraz parkingów	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Długość wybudowanych przebudowanych dróg dla rowerów
			Modernizacja oświetlenia ulicznego	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba przebudowanych punktów oświetleniowych
PI : POPRAWA OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH					
13.	Niedostateczna ochrona różnorodności biologicznej	Wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej	Tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba wspartych form ochrony przyrody
CR: WZROST SPÓJNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ					
PI: ROZWÓJ SIECI DRÓG LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH					
14.	Niezadowalający stan techniczny infrastruktury drogowej, w tym brak wymaganych standardów części dróg podstawowego i pomocniczego układu komunikacyjnego obszaru OSI	Rozbudowa i poprawa stanu sieci dróg ponadlokalnych i lokalnych	Budowa, przebudowa dróg krajowych i wojewódzkich dla zapewnienia dobrej komunikacji z autostradą A1 oraz budowa obwodnic miast.	m. Włocławek, gm. Brześć Kujawski, Fabianki	Długość wybudowanych/ przebudowanych dróg
			Budowa, przebudowa dróg komunikacji wewnętrznej obszaru, w tym wewnątrzmiast.	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba wybudowanych/ przebudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
CR: PODNIESIENIE POZIOMU JAKOŚCI ŻYCIA					
PI: POPRAWA OFERTY USŁUG PUBLICZNYCH					
15.	Niski dostęp do różnych form opieki nad dziećmi do lat 3	Zwiększenie dostępu do różnych form opieki nad dziećmi do lat 3	Utworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz przygotowanie zawodowe osób do opieki nad dziećmi do lat 3.	m. Włocławek	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
16.	Niezadowalająca	Poprawa	Utworzenie	gm. Kowal,	Liczba miejsc w

	dostępność i jakość opieki przedszkolnej głównie na obszarach wiejskich	dostępności i jakości opieki przedszkolnej głównie na obszarach wiejskich	nowoczesnej placówki przedszkolnej.	gm. Lubanie. m. Włocławek	objętej wsparciem infrastrukturze przedszkolnej
PI: POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ					
17.	Niezadowalający stan i dostępność przestrzeni publicznych	Poprawa stanu i dostępności przestrzeni publicznej	Modernizacja budynków użyteczności publicznej, zabytkowych i mieszkaniowych	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem
			Rewaloryzacja miejskich przestrzeni otwartych	obszary miejskie JST OSI Włocławka	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją
PI: OGRANICZENIE WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO					
18.	Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, w tym długotrwale bezrobotnych	Zmniejszenie liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej i przywrócenie ich na rynek pracy	Organizacja szkoleń i kursów zawodowych, staży, poradnictwa specjalistycznego i konsultacji dla przywrócenia osób na rynek pracy oraz organizacja grup samopomocowych w tym zastosowanie metody OSL ⁸ , grup wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością dla włączenia społecznego oraz przywrócenia na rynek pracy	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych wsparciem
19.	Duża bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych osób	Ograniczenie bezradności w sprawach	Działania ukierunkowane na integrację społeczną	wszystkie JST obszaru OSI	Liczba osób zagrożonych ubóstwem i

⁸ Metoda OSL (Organizowanie Społeczności Lokalnej) to nowatorska metoda pracy środowiskowej. nastawiona na trwałą zmianę rzeczywistości społecznej, szczególnie w przypadku grup i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. W OSL pomoc socjalna opiera się nie tylko na aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wykluczonych, ale nauczaniu ich, jak sami mogą sobie pomóc poprzez wykorzystanie otaczających ich zasobów najbliższego środowiska. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób, które swoim zasięgiem oddziałują na daną społeczność. W OSL wiodącą rolę pełni osoba pracownika socjalnego – organizatora społeczności lokalnej pracującego bezpośrednio w społeczności.

	korzystających z pomocy społecznej	opiekuńczo-wychowawczych poprzez poprawę dostępu do usług wsparcia rodziny/ pieczy zastępczej	i zawodową rodzin i młodzieży	Włocławka	wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi
20.	Niezadowolający dostęp do usług opiekuńczych nad osobami starszymi	Poprawa dostępu do usług opiekuńczych świadczonych na rzecz osób starszych	Tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki nad osobami starszymi	wszystkie JST obszaru OSI Włocławka	Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi

VIII. Tryb i zasady naboru projektów

Wybór projektów będzie odbywał się na dwóch poziomach: wewnętrznym – realizowanym w toku prac nad Strategią OSI i zewnętrznym – w procedurze konkursowej realizowanej przez Instytucję Zarządzającą RPO WK- P.

Zakłada się trzyetapowy wybór wewnętrzny projektów, które umieszczone na Liście projektów stanowią integralną część *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*:

- nabór (identyfikacja) projektów,
- preselekcja projektów,
- wybór projektów i utworzenie listy projektów podstawowych i rezerwowych.

Przyjmuje się, iż organami odpowiedzialnymi za zarządzanie procesem wyboru projektów na poziomie wewnętrznym są:

- Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Włocławka, odpowiedzialny za obsługę organizacyjną i techniczną OSI Włocławka,
- Zarząd OSI Włocławka, odpowiedzialny za przygotowanie listy projektów i jej aktualizacja,
- Komitet Sterujący OSI Włocławka, odpowiedzialny za zatwierdzenie listy projektów i przedłożenie jej wraz z projektem Strategii do zaopiniowania przez IZ RPO.

Pierwszy nabór projektów odbył się w 2014r. w ramach wewnętrznego zgłaszania propozycji projektowych przez członków Umowy partnerskiej dla przygotowania *Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Włocławka na lata 2014-2020*. Na bazie zgłoszonych projektów utworzona została lista projektów dla realizacji założonych celów rozwojowych i operacyjnych. Lista zawierała również projekty gmin, które nie uczestniczyły w partnerstwie ale objęte zostały strategią na podstawie delimitacji obszaru.

Druga tura naboru odbyła się w trakcie sporządzania projektu *Strategii OSI Włocławka* o czym wszyscy partnerzy OSI Włocławka powiadomieni zostali pismem z dnia 5 marca 2015 roku, a także podczas wspólnych spotkań, które odbywały się w miesiącach marzec, kwiecień, maj br. Utworzona z naboru lista stanowiła podstawę do przeprowadzenia wspólnej przez wszystkich członków obszaru OSI preselekcji dla zbudowania listy projektów podstawowych realizacji Strategii, listy projektów rezerwowych i listy projektów komplementarnych. Projekty zostały zgłoszone na wzorze określonym

przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dokumencie *Zasady przygotowania Strategii dla miast regionalnych i miasta subregionalnego oraz obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie*.

Każdy kolejny nabór projektów, w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, powinien trwać minimum dwa tygodnie od dnia umieszczenia ogłoszenia o naborze na stronach internetowych gmin. Przesłane fiszki projektowe zostaną zebrane przez poszczególne urzędy gmin tworzące OSI Włocławka i przekazane do Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Włocławek celem poddania ocenie formalnej. W przypadku wątpliwości lub niejasności Biuro OSI wystąpi o wniesienie niezbędnych poprawek i uzupełnień w ciągu 7 dni roboczych od doręczenia wnioskodawcy pisma. W razie odmowy wniesienia przez Wnioskodawcę wskazanych uzupełnień lub braku poinformowania o zaistniałych opóźnieniach wraz z załączonym uzasadnieniem, dany projekt zostanie wykluczony na etapie oceny formalnej z dalszego postępowania. W przypadku spełnienia wszelkich wymogów formalnych, projekt będzie podlegał dalszej procedurze weryfikacyjnej na etapie oceny merytorycznej.

Preselekcja projektów ma na celu wyłonienie listy projektów podstawowych oraz rezerwowych, które w najwyższym stopniu będą oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów i w sposób znaczący będą wpływać na osiągnięcie założonych celów strategicznych *Strategii rozwoju OSI Włocławka oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie* oraz określonych w ich ramach wskaźników.⁹

Lista projektów sporządzona po ocenie zostanie przekazana Zarządowi OSI Włocławka, który zweryfikuje zasadność sporządzonej listy. Następnie lista przedkładana jest Komitetowi Sterującemu OSI Włocławka, który w drodze głosowania decyduje o przyjęciu sporządzonej listy projektów podstawowych i rezerwowych. Akceptacja listy projektów przez Komitet Sterujący OSI kończy proces ich wyboru na poziomie wewnętrznym. Następnie Strategia OSI wraz z zaakceptowaną listą projektów zostanie przekazana Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym, celem jej pozytywnego zaopiniowania.

Przedsięwzięcia wskazane do realizacji w ramach polityki terytorialnej będą przedmiotem negocjacji w ramach Kontraktu Regionalnego, tj. porozumienia zawartego pomiędzy jednostkami samorządowymi Obszaru Strategicznej Interwencji Włocławka, a IZ RPO. Projekty, które znajdą się na liście projektów podstawowych będą dodatkowo premiowane podczas konkursów dedykowanych, organizowanych przez IZ RPO, co znacząco zwiększy szanse projektodawców na uzyskanie dofinansowania ze środków *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020*. Strategia po uzyskaniu pozytywnej opinii IZ RPO, będzie podstawą do uruchomienia konkursów z tzw. „kodem dostępu”. Zgodnie z zapisami *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020* Instytucja Zarządzająca w trakcie organizowanych konkursów odpowiadać będzie za ocenę formalną i merytoryczną zgłoszonych projektów.

Projekty, które zostaną ujęte na liście projektów rezerwowych i na liście projektów komplementarnych, stanowiących dopełnienie zadań wiodących *Strategii* będą realizowane za

---

⁹ Kryteria wyboru projektów dla ustalenia listy podstawowej projektów stanowi załącznik nr 2 do *Strategii*

pośrednictwem innych źródeł finansowania wewnętrznego jak i zewnętrznego (np. innych priorytetów inwestycyjnych RPO czy w ramach krajowych programów operacyjnych).

IX. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz instrumenty realizacji

Tabela 5. Lista projektów podstawowych

LP.	NAZWA PROJEKTU	BENEFICJENT	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ OGÓŁEM	DOFINANSOWANIE
Oś priorytetowa 3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W REGIONIE					
<i>Działanie 3.3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna</i>					
1	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Włocławek	Gmina Miasto Włocławek	2015-2018	23 873 949,87	20 292 857,39
2	Modernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Brześć Kujawski	Gmina Brześć Kujawski	2016-2018	1 400 000,00	1 020 000,00
3	Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych na terenie gminy Chocień	Gmina Chocień	2015-2018	3 000 000,00	2 399 081,96
4	Termomodernizacja obiektów będących własnością gminy Kowal - budynki Szkoły Podstawowej w miejscowości Nakonowo, świetlica w miejscowości Czerniewiczki	Gmina Kowal	2016	1 351 283,24	1 148 590,76
5	Termomodernizacja budynku biurowego i gospodarczego Zakładu Usług Komunalnych w Przydatkach Gołaszewskich	Gmina Kowal	2017	800 000,00	680 000,00
6	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej tj. Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Kruszyńcu, Ośrodka Zdrowia w Kruszyńcu, Gminnego Ośrodka Kultury w Kruszyńcu, Ośrodka Zdrowia w Smólniku, Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Smólniku oraz świetlicy wiejskiej w miejscowości Świętosław i Wistka Królewska	Gmina Włocławek	2015-2017	2 036 359,75	1 730 905,78
OGÓŁEM				32 461 592,86	27 271 435,89
<i>Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych</i>					
7	Rozwój zrównoważonego transportu zbiorowego poprzez poprawę efektywności energetycznej, wdrażanie technologii niskoemisyjnej we Włocławku w ramach projektu BIT-CITY II	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	33 126 000,00	24 195 284,85
8	Usprawnienie dojazdu do miejsc pracy poprzez budowę systemu ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Brześć Kujawski	2016-2019	2 599 096,75	2 124 232,24
9	Rozszerzenie sieci komunikacji podmiejskiej na terenie gminy wraz z budową ścieżki i trasy rowerowej na odcinku Smólsk-Dobra Wola-Świętosław-Kruszynek-Poddębice	Gmina Włocławek	2016-2019	1 355 000,00	1 151 750,00
OGÓŁEM				37 080 096,75	27 471 267,09

Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno - ściekowej					
10	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Szpetal Górny - I etap	Gmina Fabianki	2016-2017	3 000 000,00	1 800 974,88
11	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zabezpieczenie mieszkańców w ujęcia wody na terenie Gminy Chocień	Gmina Chocień	2015 - 2018	1 600 000,00	1 300 000,00
12	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bogucin-III etap	Gmina Fabianki	2017-2019	4 230 000,00	2 538 000,00
OGÓŁEM				8 830 000,00	5 638 974,88
Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury					
13	Rewitalizacja Miasta Brześć Kujawski	Gmina Brześć Kujawski	2017-2020	1 700 000,00	1 275 000,00
14	Wyposażenie części muzealno - archeologicznej w budowanym Centrum Kultury i Historii	Gmina Brześć Kujawski	2018-2020	1 100 000,00	885 275,00
15	Kultywowanie tradycji regionu Kujaw poprzez aktywizację społeczną i zwiększenie działalności świetlic wiejskich.	Gmina Włocławek	2016-2019	333 601,90	283 561,62
OGÓŁEM				3 133 601,90	2 443 836,62
OGÓŁEM				81 505 291,51	62 825 514,48
Oś priorytetowa 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY					
Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych					
16	Rewitalizacja Centrum Kowala	Miasto Kowal	2016-2018	1 897 308,56	1 612 712,27
OGÓŁEM				1 897 308,56	1 612 712,27
Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną					
Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną					
17	Poprawa dostępności edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego na terenie gminy Lubanie	Gmina Lubanie	2015-2017	2 506 526,26	2 130 547,32
OGÓŁEM				2 506 526,26	2 130 547,32
Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego					
18	Modernizacja budynków wraz z wyposażeniem Centrum Kształcenia Praktycznego we Włocławku, ul. Ogniowa 2	Gmina Miasto Włocławek	2015-2018	10 000 000,00	8 500 000,00
OGÓŁEM				10 000 000,00	8 500 000,00
OGÓŁEM				14 403 834,82	12 243 259,59
OGÓŁEM EFRR				95 909 126,33	75 068 774,07
Oś priorytetowa 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO					
Działanie 9.2 Włączenie społeczne					
Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne					
19	Aktywne społeczeństwo na terenie Gminy Miasta Kowal	Miasto Kowal	2017-2019	500 000,00	425 000,00
20	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez organizację szkoleń i praktyk	Gmina Lubanie	2016-2018	500 000,00	425 000,00
21	Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2017-2018	360 000,00	306 000,00

22	Nowe kwalifikacje zawodowe dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu gminy Kowal	Gmina Kowal	2018-2019	200 000,00	179 000,00
23	Aktywne społeczeństwo na terenie Gminy Włocławek	Gmina Włocławek/GOP S Włocławek	2016-2019	600 000,00	510 000,00
24	Rozwijamy się graficznie i komputerowo	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy we Włocławku	2016-2018	320 000,00	272 000,00
25	Integracja drogą do samodzielności	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	2016-2018	3 000 000,00	2 550 000,00
26	Reintegracja społeczna mieszkańców Włocławka	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	2016-2019	4 800 000,00	4 080 000,00
27	Aktywność to przyszłość	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	2016-2018	1 800 000,00	1 530 000,00
OGÓŁEM				12 080 000,00	10 277 000,00
Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych					
Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych					
28	Aktywizacja rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	2016-2018	1 800 000,00	1 530 000,00
29	Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej oraz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w wieku 15-25 lat	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	2017-2018	125 000,00	106 250,00
30	Wysokiej jakości opieka nad osobami zależnymi	Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża we Włocławku	2015-2018	1 800 000,00	1 530 000,00
31	Tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu dla osób starszych i niepełnosprawnych w Gminie Brześć Kujawski	Gmina Brześć Kujawski	2017-2019	2 400 000,00	2 040 000,00
32	Klub Samopomocy "Razem" jako nowe ogniwo wsparcia zwiększające dostępność do usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży od 16 roku życia	Środowiskowy Dom Samopomocy we Włocławku	2016-2018	730 520,00	620 942,00
OGÓŁEM				6 855 520,00	5 827 192,00
OGÓŁEM				18 935 520,00	16 104 192,00
Oś priorytetowa 10 INNOWACYJNA EDUKACJA					
Działanie 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe					
Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne					
33	Zwiększenie liczby miejsc wraz z poprawą jakości usług edukacyjnych w placówkach przedszkolnych na terenie gminy Lubanie	Gmina Lubanie	2017-2018	600 000,00	510 000,00

34	Poprawa jakości usług edukacyjnych w przedszkolach na terenie gminy Chocień	Gmina Chocień	2015-2018	400 000,00	340 000,00
OGÓŁEM				1 000 000,00	850 000,00
Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne					
35	Łowimy talenty w Długoszu	Diecezja Włocławska	2016-2019	2 403 600,00	2 040 000,00
36	Włocławek maturalnie	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	2 679 229,00	2 277 344,65
37	Czym skorupka za młodu	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	6 597 892,00	5 608 208,20
38	Wyrównywanie szans edukacyjnych w mieście Kowal	Miasto Kowal	2017-2019	500 000,00	425 000,00
39	Wspieramy – edukacja włączająca to wyzwanie	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku	2016-2018	366 750,00	311 737,50
40	Akademia stymulowania rozwoju, kreatywności oraz diagnozy i terapii dzieci	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	2016-2019	2 500 000,00	2 125 000,00
41	Polubić Przedmioty Ścisłe – Akademickie spotkania z nauką	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	2015-2018	1 500 000,00	1 275 000,00
42	Organizacja zajęć pozalekcyjnych m.in. w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych i innowacyjności oraz organizacja wycieczek edukacyjnych w placówkach oświatowych gminy Lubanie	Gmina Lubanie	2016-2019	700 000,00	595 000,00
43	Zajęcia pozalekcyjne i rozwijanie kompetencji uczniów z terenu gminy Kowal	Gmina Kowal	2016-2018	200 000,00	170 000,00
44	Indywidualizacja nauczania w klasach I - III szkół podstawowych w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2016-2019	1 120 000,00	952 000,00
45	Innowacyjna edukacja w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2016-2019	2 124 000,00	1 805 400,00
46	Wyrównanie szans edukacyjnych w Gminie Włocławek - organizacja zajęć pozalekcyjnych m.in. w zakresie nauki języka obcego, zajęć dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli	Gmina Włocławek	2016-2019	1 000 000,00	850 000,00
47	Włocławskie talenty	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	3 719 235,00	3 161 349,75
48	Dobra podstawa-lepszy start	Diecezja Włocławska	2016-2019	1 980 000,00	1 683 000,00
49	"Bez słów" - wspieramy komunikację osób niemówiących w OSI Włocławek	Gmina Miasto Włocławek	2016-2019	1 817 880,00	1 545 198,00
50	Wsparcie uczniów w szkołach na terenie gminy Chocień	Gmina Chocień	2015-2018	900 000,00	765 000,00
OGÓŁEM				30 108 586,00	25 589 238,10
Poddziałanie 10. 2.3 Kształcenie zawodowe					
51	Włocławek zawodowo	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	6 500 539,00	5 525 458,15
OGÓŁEM				6 500 539,00	5 525 458,15

Działanie 10.4 Edukacja dorosłych					
Poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych					
52	Język angielski w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku	2016-2019	424 000,00	360 400,00
53	Kurs ECDL PTI Standard dla osób bezrobotnych zakończony egzaminami i certyfikatem	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku	2016-2019	905 700,00	769 845,00
54	Kurs ECDL PTI Standard dla pracowników/urzędników zakończony egzaminami i certyfikatem	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku	2016-2019	301 900,00	256 615,00
OGÓŁEM				1 631 600,00	1 386 860,00
Poddziałanie 10.4.2 Edukacja dorosłych na rzecz rynku pracy					
55	Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Brześć Kujawski	Gmina Brześć Kujawski	2017-2019	1 500 000,00	1 275 000,00
56	Włocławska Pracownia Wspierania Kształcenia Zawodowego	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	2015-2018	2 000 000,00	1 700 000,00
OGÓŁEM				3 500 000,00	2 975 000,00
OGÓŁEM				42 740 725,00	36 326 556,25
OGÓŁEM EFS				61 676 245,00	52 430 748,25

Tabela 6. Lista projektów rezerwowych

LP.	NAZWA PROJEKTU	BENEFICJENT	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ OGÓŁEM
Oś priorytetowa 3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W REGIONIE				
Działanie 3.3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna				
1	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Publicznej Szkoły Podstawowej i Publicznego Gimnazjum w Fabiankach	Gmina Fabianki	2016-2017	1 200 000,00
2	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Fabiankach	Gmina Fabianki	2018	300 000,00
3	Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w sektorze mieszkaniowym	Gmina Chocień	2015-2018	6 000 000,00
4	Wspieranie efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków na terenie miasta Kowal	Gmina Miasto Kowal	2016-2021	1 500 000,00

5	Termomodernizacja wielorodzinnego budynku mieszkalnego w miejscowości Grabkowo gmina Kowal	Gmina Kowal	2017	800 000,00
6	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE	Gmina Lubanie	2016 - 2018	2 994 796,79
Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych				
7	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż rzeki Wisły	Gmina Lubanie	2016-2018	1 200 000,00
8	Budowa ścieżki rowerowej przy drodze powiatowej Lubanie-Kucierz	Gmina Lubanie	2017-2018	750 000,00
9	Unowocześnienie i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego pomiędzy gminą Lubanie a Miastem Włocławek	Gmina Lubanie	2016-2017	200 000,00
10	Budowa tras rowerowych w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2016-2020	1 200 000,00
11	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2018-2022	1 000 000,00
Oś priorytetowa 4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU				
Działanie 4.1 Przeciwdziałanie zagrożeniom				
Poddziałanie 4.1.1 Poprawa ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie suszy				
12	Budowa zbiorników retencyjnych w mieście Kowal	Gmina Miasto Kowal	2016-2018	1 200 000,00
Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno - ściekowej				
13	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Lubanie	Gmina Lubanie	2016-2019	2 500 000,00
14	Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Kucierz poprzez podniesienie jej parametrów wraz z budową kolektora kanalizacji tłocznej od przepompowni P1 do oczyszczalni	Gmina Lubanie	2016-2019	1 500 000,00
15	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Lubanie	Gmina Lubanie	2016-2019	350 000,00
16	Kompleksowe rozwiązanie problemów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Chocień	Gmina Chocień	2015-2018	4 700 000,00
17	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szpetal Górny- II etap	Gmina Fabianki	2017-2018	2 500 000,00
18	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szpetal Górny-III etap	Gmina Fabianki	2018-2020	2 500 000,00
19	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Cyprianka	Gmina Fabianki	2018-2022	3 000 000,00
20	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Fabiankach	Gmina Fabianki	2020-2023	4 000 000,00
Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury				
21	Wyposażenie Centrum Promocji Turystyczno - Gospodarczej	Gmina Brześć Kujawski	2018-2019	1 000 000,00
22	Renowacja zabytkowego kościoła p.w. św. Jakuba w Chełmicy Dużej	Gmina Fabianki	2016-2017	500 000,00
Działanie 4.5 Ochrona przyrody				

23	Rewaloryzacja i ochrona różnorodności biologicznej zabytkowego Parku im. Henryka Sienkiewicza we Włocławku	Gmina Miasto Włocławek	2019- 2021	10 000 000,00
24	Budowa szlaku przyrodniczego przy jeziorze Borzymowskim	Gmina Chocień	2015-2018	2 000 000,00
Oś priorytetowa 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY				
<i>Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych</i>				
25	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza miejscowości Chocień	Gmina Chocień	2015- 2018	4 300 000,00
26	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. 3-go Maja 18 we Włocławku na mieszkania wspomagane i centrum inkubacji ekonomii społecznej	Gmina Miasto Włocławek	2018-2019	5 000 000,00
27	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza miejscowości Świątosław Gmina Włocławek	Gmina Włocławek	2016-2018	470 360,00
<i>Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną</i>				
<i>Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego</i>				
28	Centrum Doskonalenia i Certyfikacji Kadr Technicznych	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	2016-2018	5 500 000,00
<i>Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego</i>				
<i>Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3</i>				
29	Żłobek niepubliczny "Zenitek"	Centrum Edukacji i Kultury "Zenit" we Włocławku	2016-2019	1 200 000,00
30	Klub dziecięcego rozwoju	Centrum Edukacji i Kultury "Zenit" we Włocławku	2016-2019	1 300 000,00
Oś priorytetowa 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO				
<i>Działanie 9.2 Włączenie społeczne</i>				
31	Aktywizacja osób niepełnosprawnych	Centrum Edukacji i Kultury "Zenit" we Włocławku	2016-2020	2 383 190,00
32	Klub Integracji Społecznej	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych "SUKCES" we Włocławku	2016-2019	8 936 962,50
<i>Działanie 9.3.2 Rozwój usług Społecznych</i>				
33	Wsparcie dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnymi z terenu Gminy Kowal	Gmina Kowal	2016 - 2020	800 000,00

Oś priorytetowa 10 INNOWACYJNA EDUKACJA				
<i>Działanie 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe</i>				
<i>Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne</i>				
34	Dwujęzyczny punkt przedszkolny	Centrum Edukacji i Kultury "Zenit" we Włocławku	2016-2020	1 500 000,00
35	Przedszkole w Długoszu	Diecezja Włocławska	2016-2019	2 160 000,00
36	Każde dziecko w przedszkolu	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	1 370 000,00
<i>Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne</i>				
37	Matura z Długoszem	Diecezja Włocławska	2016-2019	3 301 800,00
<i>Działanie 10.4 Edukacja dorosłych</i>				
<i>Poddziałanie 10.4.2 Edukacja dorosłych na rzecz rynku pracy</i>				
38	Pokolenie X - Y - Z	Centrum Edukacji i Kultury "Zenit" we Włocławku	2016-2018	3 500 000,00

Tabela 7. Lista projektów komplementarnych

Lp.	NAZWA PROJEKTU	BENEFICJENT	OKRES REALIZACJI	WARTOŚĆ PROJEKTU
1	Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych	Gmina Chocień	2015-2018	600 000,00
2	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 269 Szczerkowo - Kowal od km 12+170 do km 28+898 oraz od km 33+622 do km 59+194, długość 42,3 km	Gmina Chocień	2016-2017	297 567 000,00
3	Budowa sali gimnastycznej w Śmiłowicach	Gmina Chocień	2015-2016	1 476 363,62
4	Budowa budynku urzędu gminy w Choceniu	Gmina Chocień	2015-2017	4 000 000,00
5	Poprawa infrastruktury edukacyjnej w zakresie nauczania początkowego w Gminie Chocień	Gmina Chocień	2015-2017	1 879 359,30
6	Wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii w gminie Chocień	Gmina Chocień	2017-2018	30 000 000,00
7	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Fabianki poza aglomeracją	Gmina Fabianki	2016-2020	700 000,00
8	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nasiegniewo	Gmina Fabianki	2016-2017	3 000 000,00
9	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Szpetalu Górnym	Gmina Fabianki	2016-2017	4 100 000,00

10	Przebudowa stadionu sportowego w Chełmicy Dużej	Gmina Fabianki	2015-2018	5 072 638,00
11	Rozwój mieszkalnictwa komunalnego w Gminie Fabianki	Gmina Fabianki	2016-2020	2 400 000,00
12	Odnowa i rozwój miejscowości Szpetal Górny	Gmina Fabianki	2015-2020	1 800 000,00
13	Odnowa i rozwój miejscowości Fabianki	Gmina Fabianki	2015-2020	600 000,00
14	Odnowa i rozwój miejscowości Kulin i Urszulewo	Gmina Fabianki	2015-2020	2 800 000,00
15	Odnowa i rozwój miejscowości Chełmica Duża	Gmina Fabianki	2015-2020	2 800 000,00
16	Odnowa i rozwój miejscowości Bogucin	Gmina Fabianki	2015-2020	900 000,00
17	Przebudowa drogi krajowej nr 67 na odcinku Bogucin - Włocławek	Gmina Fabianki	2016-2020	50 000 000,00
18	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 562 Szpetal Górny - Nasiegniewo	Gmina Fabianki	2017-2018	8 000 000,00
19	Przebudowa drogi powiatowej - ul. Dobrzyńska w Szpetalu Górnym	Gmina Fabianki	2017-2018	8 000 000,00
20	Przebudowa drogi gminnej nr 190225C relacji Fabianki - Chełmica Mała	Gmina Fabianki	2016-2017	600 000,00
21	Przebudowa drogi gminnej nr 190236C relacji Szpetal Górny - Witoszyn Nowy	Gmina Fabianki	2018-2019	2 300 000,00
22	Przebudowa drogi nr 190223C relacji Bogucin - Witoszyn Stary	Gmina Fabianki	2016-2017	2 700 000,00
23	Budowa przeprawy przez Święty Strumień w miejscowości Zarzeczewo	Gmina Fabianki	2016-2019	2 000 000,00
24	Renowacja zabytkowych budynków dworskich w Chełmicy Dużej	Gmina Fabianki	2017-2018	250 000,00
25	Rewitalizacja zabytkowego pałacu i parku dworskiego w miejscowości Kępka Szlachecka, gmina Kowal	Gmina Kowal	2018-2020	800 000,00
26	Budowa sali gimnastycznej przy Gimnazjum Publicznym w Grabkowie	Gmina Kowal	2016-2017	2 500 000,00
27	Przebudowa drogi gminnej (190148C) w miejscowości Mikanowo - Dąbrówka	Gmina Lubanie	2017	500 000,00
28	Przebudowa drogi gminnej (190142C) w miejscowości Probstwo Dolne	Gmina Lubanie	2016	450 000,00
29	Przebudowa dróg gminnych (190105, 190101C, 190107C) w miejscowości Przywieczerzyn i Zosin	Gmina Lubanie	2017	1 200 000,00
30	Przebudowa dróg gminnych (190145C, 190146C) w miejscowości Lubanie	Gmina Lubanie	2016	750 000,00
31	Modernizacja istniejącej bazy sportowej oraz budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Mikanowo i Przywieczerzyn	Gmina Lubanie	2016-2020	1 000 000,00

32	Budowa sieci gazowniczej	Gmina Lubanie	2018-2020	2 500 000,00
33	Budowa infrastruktury w obszarach inwestycyjnych	Gmina Brześć Kujawski	2016-2020	5 000 000,00
34	Realizacja obwodnicy Brześcia Kujawskiego w przebiegu drogi krajowej nr 62 i dróg wojewódzkich nr 270, 265 i 268	Gmina Brześć Kujawski	2016-2020	150 000 000,00
35	Budowa Centrum Kultury i Historii	Gmina Brześć Kujawski	2014-2020	2 500 000,00
36	Rozbudowa bazy sportowej (sala sportowa w Brześciu Kujawskim)	Gmina Brześć Kujawski	2017-2020	2 500 000,00
37	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Miasta i łączących Miasto Kowal z Włocławkiem leśnego kompleksu Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego	Gmina Miasto Kowal	2018-2019	3 000 000,00
38	Budowa małej obwodnicy Kowala w ciągu drogi wojewódzkiej 265	Gmina Miasto Kowal	2019	15 000 000,00
39	Budowa Sali gimnastycznej dla Zespołu Szkół Samorządowych w Kowalu	Gmina Miasto Kowal	2017-2018	6 000 000,00
40	Szkolenia aktywizujące osoby bezrobotne w Kowalu	Gmina Miasto Kowal	2017-2018	b.d.
41	Uruchomienie świetlicy środowiskowej dla młodzieży z Kowala	Gmina Miasto Kowal	2017-2018	b.d.
42	Budowa drogi wzdłuż Wisły od ul. Ogniowej do ul. Barskiej wraz ze ścieżką rowerową	Gmina Miasto Włocławek	2015-2020	8 800 000,00
43	Połączenie Alei Królowej Jadwigi z ul. Kaliską - I etap budowy trasy średnicowej od Al. Królowej Jadwigi do ul. Toruńskiej	Gmina Miasto Włocławek	2016-2018	4 000 000,00
44	Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w mieście Włocławek	Gmina Miasto Włocławek	2017-2023	bd.
45	Modernizacja budynku przy ul. Ogniowej 8/10 we Włocławku	Gmina Miasto Włocławek	2015-2016	2 800 000,00
46	Kompleksowe uzbrojenie terenów „Papieżka”	Gmina Miasto Włocławek	2015-2020	15 000 000,00
47	Włocf@wek w sieci	Gmina Miasto Włocławek	2016-2019	1 601 000,00
48	Budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego we Włocławku w ramach projektu BIT – CITY II	Gmina Miasto Włocławek	2016-2020	b.d.
49	Budowa budynku administracyjnego ul. 3-go Maja - Tumska	Gmina Miasto Włocławek	2015-2019	10 000 000,00
50	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej wraz z budową przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Włocławek	Gmina Włocławek	2015-2019	2 240 000,00
51	Rozbudowa obiektów służby zdrowia w miejscowości Smólnik i Kruszyn wraz z wyposażeniem medycznym i dostosowaniem obiektów dla potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych	Gmina Włocławek	2015-2018	420 000,00
52	Rozbudowa sali sportowej przy Zespole Szkół z Oddziałami	Gmina Włocławek	2015-2018	2 490 000,00

	Integracyjnymi w Kruszyń			
53	Wydłużenie aktywności zawodowej oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących z terenu Gminy Włocławek	Gmina Włocławek	2015-2017	200 000,00
54	Aktywizacja osób starszych na terenie Gminy Włocławek	Gmina Włocławek	2016-2017	70 000,00
55	Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem na terenie Gminy Włocławek	Gmina Włocławek	2015-2017	150 000,00
56	Wpływ na aktywizację społeczną mieszkańców Gminy Włocławek poprzez zwiększenie działalności świetlic wiejskich	Gmina Włocławek	2015-2018	1 800 000,00
57	Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej na potrzeby lokalnej społeczności w miejscowości Modzerowo, Smólnik	Gmina Włocławek	2016-2018	220 000,00
58	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie miasta Włocławek	MPWiK we Włocławku	2014-2020	86 000 000,00
59	Modernizacja i rozbudowa Ujęcia i Stacji Uzdatniania Wody "Zawiśle" wraz z systemem monitoringu sieci wodociągowej	MPWiK we Włocławku	2014-2020	10 000 000,00
60	Likwidacja grupowych węzłów cieplnych na terenie miasta Włocławek	MPEC Włocławek	4 lata	20 000 000,00
61	Przebudowa istniejącej sieci ciepłowniczej w jednostce strukturalnej Wschód Mieszkaniowy i Wschód Przemysłowy na terenie miasta Włocławek	MPEC Włocławek	4 lata	24 500 000,00
62	Likwidacja niskich emisji w rejonie Starego Miasta Włocławek - II etap	MPEC Włocławek	3 lata	6 500 000,00
63	Likwidacja niskich emisji na terenie Osiedla Mieszkaniowego Mielęcin	MPEC Włocławek	3 lata	16 000 000,00
64	Budowa bloku wysokosprawnej kogeneracji	MPEC Włocławek	3 lata	40 000 000,00
65	Termomodernizacja obiektów ujęcia i stacji uzdatniania wody	MPWiK we Włocławku	2018-2018	200 000,00
66	Termomodernizacja budynku laboratoryjno - administracyjnego	MPWiK we Włocławku	2015	150 000,00
67	Termomodernizacja budynku biurowego zlokalizowanego na terenie bazy PGK "Saniko" Sp. z o.o. przy ul. Komunalnej 4 we Włocławku	PGK "Saniko" we Włocławku	2016	400 000,00
68	Użyteczni po 50-ce	PUP we Włocławku	2015-2020	550 000,00
69	Młodzi = Aktywni	PUP we Włocławku	2015-2020	550 000,00
70	Przedsiębiorczość to jest to	PUP we Włocławku	2015-2020	1 200 000,00
71	Budowa instalacji do produkcji RDF na terenie RZUOK w Machnachu	PGK "Saniko" we Włocławku	2016-2017	40 000 000,00

72	Budowa i wyposażenie Centrum Nauk Technicznych i Nowoczesnych Technologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku	PWSZ we Włocławku	2015 - 2018	23 000 000,00
73	Biblioteka Multimedialna	PWSZ we Włocławku	2015 - 2018	2 000 000,00
74	Racjonalizacja zużycia i ograniczenie strat (DPS Wilkowiczki, DPS Kowal, PUP Włocławek, SPZPS Włocławek, WPOW Brzezie)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
75	Racjonalizacja zużycia i ograniczenie strat energii (PCPR)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
76	Opieka, zachowanie i zabezpieczenie zabytków tj. dworu i parku podlegających ochronie, jako dobro kultury o wartościach lokalnych (DPS Wilkowiczki, WPOW Brzezie)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
77	Doposażenie bazy w celu zapewnienia dostępu do rehabilitacji zdrowotnej oraz świadczenia usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców DPS i osób z zewnątrz (DPS Wilkowiczki, DPS Kowal)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
78	Młodzi na rynku pracy	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
79	Szansa po 50-ce	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
80	Przedsiębiorczość kontra bezrobocie	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
81	Utrzymywanie kontaktów i współpraca ze środowiskiem lokalnym w celu integrowania społeczności lokalnej z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie (DPS Wilkowiczki, DPS Kowal)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
82	Działania ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową osób, rodzin i grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem (PCPR, WPOW Brzezie)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
83	Świadczenie stacjonarnych i niestacjonarnych usług rehabilitacji leczniczej (DPS Wilkowiczki, DPS Kowal)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
84	Wspieranie rozwoju usług społecznych o charakterze środowiskowym dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem (PCPR, WPOW Brześć)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
85	Wspieranie instytucji świadczących usługi edukacyjne na poziomie ponadgimnazjalnym poprzez umożliwienie realizacji programu praktyk i staży zawodowych uczniom tych szkół (DPS Wilkowiczki, DPS Kowal)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
86	Realizacja programów w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego (Zespół Szkół w Kowalu, LO Kowal)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
87	Umożliwienie pracownikom DPS podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych poprzez realizację warsztatów, szkoleń, kursów z zakresu pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi (DPS Wilkowiczki, DPS	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.

	Kowal)			
88	Wsparcie osób dorosłych w zakresie uczenia się przez całe życie (Zespół Szkół w Kowalu)	Starostwo Powiatowe Włocławek	2014-2020	b.d.
89	System informatyczny wspierający funkcjonowanie instytucji kultury w zakresie elektronicznej rezerwacji miejsc i sprzedaży biletów na imprezy kulturalne oraz kompleksowej informacji o imprezach kulturalnych kierowanej do odbiorców	Teatr Impresaryjny im. W Gniazdowskiego we Włocławku	2016	61 180,20
90	Kulturalny przystanek	Centrum Kultury Browar B. we Włocławku	2016 - 2017	1 500 000,00
91	Przebudowa pomieszczenia biurowego o powierzchni 220,18 m ² z przystosowaniem na biura o mniejszej powierzchni zlokalizowanego na I piętrze budynku Włocławskiego Inkubatora Innowacji i Przedsiębiorczości przy ul. Toruńskiej 148 we Włocławku	Włocławski Inkubator Innowacji i Przedsiębiorczości	2017	100 000,00
92	Rozbudowa Lotniska Aeroklubu Włocławskiego w Kruszynie przez wykonanie pasa utwardzonego z infrastrukturą dla lądowań i startów samolotów. Rozbudowa budynku portowego o część hotelową i zaplecze do kierowania lotami. Modernizacja lotniczej stacji paliw w zakresie przystosowania jej do obowiązujących standardów prawnych i ekologicznych w tym zakresie.	Aeroklub Włocławski	2014-2020	26 259 477,00

X. Wskaźniki do osiągnięcia

O stopniu realizacji działań ukierunkowanych na realizację celów rozwojowych obszaru OSI Włocławka, wpisujących się równocześnie w wymiar wsparcia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego, decydować będzie osiągnięcie niżej wymienionych wskaźników, które:

- wynikają z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*, w zakresie Priorytetów Inwestycyjnych: 4c; 4e; 6b; 6c; 6d; 9b; 10a; 8iv; 9i; 9iv; 10i; 10iv,
- wskazują na realizację założeń *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*, w zakresie celów strategicznych, w tym np.: Gospodarka i miejsca pracy, Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi, Sprawne zarządzanie

Tabela 8. Baza wskaźników

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość docelowa	Źródło
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	sztuk	43	
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok	>50%*	

Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	sztuki	12	Dokumentacja sprawozdawcza przygotowywana do IZ RPO WK-P w ramach monitorowania realizacji i zachowania trwałości projektów
Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych	sztuki	5	
Długość wybudowanych/ przebudowanych dróg dla rowerów	km	16	
Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków	osoby	641	
Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę	osoby	165	
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	m ²	30 000	
Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	sztuk	30	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	sztuk	8	
Liczba uczniów korzystających ze wspartych warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego	osoby	1395	
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawców	osoby	360	
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych	osoby	4318	
Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	sztuk	55	
Liczba nauczycieli objętych wsparciem	osoby	675	
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	645	
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	osoby	765	

Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem	osoby	430	Dokumentacja sprawozdawcza przygotowywana do IZ RPO WK-P w ramach monitorowania realizacji i zachowania trwałości projektów
Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze przedszkolnej	osoby	290	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje	osoby	457	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	osoby	1456	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi (w tym świadczonymi w interesie ogólnym)	osoby	1451	

* wartość wskaźnika w kWh/rok zostanie podana po opracowaniu planów gospodarki niskoemisyjnej/audytów energetycznych przez jst. OSI Włocławek planujące realizować projekty z zakresu termomodernizacji obiektów infrastruktury

XI. Plany gospodarki niskoemisyjnej, plan mobilności miejskiej oraz KPOŚK

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Włocławek” został przyjęty Uchwałą nr XII/99/2015 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 października 2015 roku. Zapisy zawarte w Strategii OSI Włocławek wynikają z Planu gospodarki niskoemisyjnej oraz realizują cel główny dokumentu, którym jest redukcja emisji gazów cieplarnianych, redukcja zużycia energii finalnej oraz zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł w ogólnym zużyciu energii. Ponadto, projekty z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Włocławek oraz rozwoju zrównoważonego transportu zbiorowego poprzez poprawę efektywności energetycznej i wdrażanie technologii niskoemisyjnej we Włocławku mają swoje odzwierciedlenie w Planie gospodarki niskoemisyjnej.

Plany gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Chocień oraz Gminy Lubanie, zostały opracowane zgodnie z wytycznymi Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a ich zatwierdzenie przez radę miasta/gminy planowane jest do końca br.

Miasto Kowal posiada opracowany dokument, który po konsultacjach z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz stosownych modyfikacjach zostanie przedłożony do uchwalenia przez radę miasta do grudnia br.

Gminy Włocławek, Fabianki, Kowal i Brześć Kujawski będą dysponować dokumentem w I połowie roku 2016.

Zrównoważony plan mobilności miejskiej dla Gminy Miasto Włocławek został zlecony do wykonania w oparciu o przygotowane na zlecenie Komisji Europejskiej wytyczne europejskie „Opracowanie i wdrożenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej” w lipcu 2015r. z terminem realizacji do końca października br.

Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie w zakresie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach Celu rozwojowego: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego, Priorytetu Inwestycyjnego: Poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej jest zgodna z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych, który zakłada, iż każda aglomeracja powyżej 2 000 RLM powinna być wyposażona w system kanalizacji zbiorczej w celu odprowadzania do oczyszczalni komunalnych, ścieków powstających na terenie aglomeracji. Ponadto planowane do realizacji działania w ramach OSI Włocławka zostały zgłoszone do Masterplanu dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG.

Po opracowaniu i uchwaleniu ww. dokumentów Strategia zostanie uzupełniona o stosowne treści i przedłożona IZ RPO do ostatecznej oceny.

XII. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013.1235 ze zmianami) Prezydent Miasta Włocławek pismem znak RM.SP.21.2015 z dnia 12 sierpnia 2015 roku wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz pismem znak RM.SP.22.2015 z dnia 12 sierpnia 2015 roku wystąpił do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko *Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*. W uzasadnieniu przedstawione zostały następujące fakty:

- Opracowywana *Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie* ma stanowić instrument realizacji założeń *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020*, która została poddana procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opinią RDOŚ i PWIS oraz jest zgodna z *Założeniami polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020*, przyjętymi przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 30 października 2013 r.,
- Opracowywana *Strategia* będzie realizowana poprzez wykorzystanie m.in. środków unijnych na realizację polityki terytorialnej, w tym środków z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*, który również został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opiniowaniem przez RDOŚ i PWIS
- sporządzona *Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji Włocławka i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie* jest modyfikacją *Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Włocławka na lata 2014-2020*, która została poddana procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opinią RDOŚ i PWIS. Modyfikacja ww. opracowania wyniknęła z potrzeby przygotowania dokumentu strategicznego zgodnego z wytycznymi IZ RPO dla tego typu dokumentów.

Pismem znak WOO.410.368.2015.KB z dnia 27 sierpnia 2015 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na

środowisko (SOOS) dla projektu „Strategii rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie”.

Pismem znak NNZ.9022.3.459.2015 z dnia 4 września 2015 roku Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy uzgodnił możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu pn. „Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie”.

XIII. System wdrażania i monitorowania

Strategia rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji miasta Włocławek oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie została sporządzona dla realizacji polityki terytorialnej regionu kujawsko-pomorskiego przy wsparciu środkami unijnymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Wsparcie służące wspieraniu powiązań pomiędzy Włocławkiem a terenami powiązanymi z nim funkcjonalnie oraz rozwiązywaniu wspólnych problemów, będzie realizowane w ramach wskazanych przez IZ RPO priorytetów inwestycyjnych, tj.: 4c, 4e, 6b, 6c, 6d, 9b, 10a 8iv, 9i, 9iv, 10i oraz 10iv.

Dla realizacji wspólnych działań w ramach OSI Włocławka zawiązane zostało partnerstwo (w formie porozumienia) pomiędzy: miastem Włocławek, gminą Włocławek, Brześć Kuj., Lubanie, Chocień, Fabianki, Kowal i miastem Kowal w ramach którego utworzono **Komitet Sterujący OSI Włocławka** oraz powołano **Zarząd OSI**.

Zadaniem KS OSI Włocławka będzie: zatwierdzanie Strategii i jej aktualizacja, zatwierdzanie listy projektów stanowiących integralną część Strategii i jej aktualizacja, przedkładanie projektu Strategii do zaopiniowania IZ RPO, zatwierdzanie raportów monitoringowych z wdrażania Strategii i przekazywanie ich do oceny i zatwierdzenia przez IZ RPO. Członkami KS OSI będą upoważnieni przedstawiciele wszystkich samorządów partnerstwa oraz przedstawiciel Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zarząd OSI Włocławka jest zobowiązany do: przygotowania *Strategii* wraz z listą projektów i jej aktualizacji, przygotowania na podstawie zasad naboru projektów, wskazanych w Strategii propozycji szczegółowych kryteriów wyboru projektów i uzgodnienie ich w porozumieniu z IZ RPO, przygotowywanie raportów monitoringowych z wdrażania *Strategii* w systemie kwartalnym do końca 2018 roku i systemie półrocznym po 2018 roku. W skład Zarządu OSI wchodzi: Przewodniczący Zarządu – Prezydent Miasta Włocławek lub upoważniony przez niego Zastępca Prezydenta oraz Zastępca Przewodniczącego Zarządu i 3 przedstawiciele jst będących sygnatariuszami porozumienia wybierani przez KS.

Instytucją Zarządzającą dla przedsięwzięć realizowanych w ramach PI wspierających rozwój terytorialny będzie Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski, Departament Rozwoju Regionalnego. Do kompetencji IZ RPO należy: opiniowanie Strategii OSI Włocławka i jej aktualizacji oraz innych niezbędnych dokumentów, ocena i zatwierdzanie raportów monitoringowych z wdrażania *Strategii*, uczestniczenie w posiedzeniach KS, nabór projektów do dofinansowania w ramach konkursów z „kodem dostępu”, przeprowadzenie oceny formalnej i merytorycznej projektów zakończonej decyzją Zarządu Województwa o przyznaniu dofinansowania.

Sposób monitorowania: dla przygotowywania raportów monitoringowych z wdrażania Strategii przez Zarząd OSI wszyscy beneficjenci projektów z „kodem dostępu” będą zobowiązani do przedkładania informacji z postępu realizacji tych projektów w systemie kwartalnym do końca 2018 r. i w systemie półrocznym po 2018 r. Zawartość informacji pozostaje do decyzji Zarządu. Zakres i częstotliwość informacji dla projektów komplementarnych zawartych w *Strategii* określona zostanie na podstawie wzorów dla monitoringu IZ RPO.

Na poziomie wdrażania Strategii zakłada się **prowadzenie polityki informacyjnej** w różnych formach: publiczny przekaz informacji przez strony internetowe wszystkich jst tworzących OSI Włocławka, informowanie radnych miast i gmin OSI Włocławka o wynikach raportów monitoringowych, bieżąca informacja dla członków KS.

Spis tabel

Tabela 1. Spójność branż przyszłości.....	8
Tabela 2. Analiza spójności <i>Strategii OSI Włocławka</i> z kierunkami działań <i>Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Planu Modernizacji 2020+</i>	9
Tabela 3. Analiza spójności celów operacyjnych strategii rozwojowych poszczególnych gmin z priorytetami inwestycyjnymi <i>Strategii OSI Włocławka</i>	11
Tabela 4. Logika interwencji strategicznej	42
Tabela 5. Lista projektów podstawowych.....	50
Tabela 6. Lista projektów rezerwowych.....	54
Tabela 7. Lista projektów komplementarnych.....	57
Tabela 8. Baza wskaźników	62

Spis rysunków

Rysunek 1. Granica Obszaru Funkcjonalnego Włocławka i liczba spełnionych kryteriów delimitacji ...	20
Rysunek 2. Starzenie się społeczeństwa (2013 rok).....	1
Rysunek 3. Zmiany demograficzne.....	1
Rysunek 4. Pomoc społeczna	1
Rysunek 5. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego (język polski) i maturalnego (2013 rok).....	1
Rysunek 6. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego (matematyka) i maturalnego (2013 rok).....	1
Rysunek 7. Bezrobocie (2013 rok).....	1
Rysunek 8. Środowisko przyrodnicze (2013 rok).....	1
Rysunek 9. Zasoby przyrodnicze, powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne.....	1